

Vergaderjaar 2008–2009

31 015

Kindermishandeling

Nr. 44

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 13 juli 2009

De algemene commissie voor Jeugd en Gezin¹ heeft op 17 juni 2009 overleg gevoerd met viceminister-president, minister Rouvoet voor Jeugd en Gezin over:

- **de brief van de minister voor Jeugd en Gezin d.d. 23 oktober 2008 inzake de aanbieding van het inspectierapport Signalering kindermishandeling op SEH-afdelingen in ziekenhuizen (31 015, nr. 33);**
- **de brief van de minister voor Jeugd en Gezin d.d. 24 maart 2009 inzake het advies van de Stuurgroep Aanpak Kindermishandeling (31 015, nr. 36);**
- **de brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 20 november 2008 inzake een verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (28 345, nr. 72);**
- **de brief van de minister voor Jeugd en Gezin d.d. 7 mei 2009 inzake de voorbereidende notitie ten behoeve van het algemeen overleg kindermishandeling (31 015, nr. 37);**
- **de brief van de minister voor Jeugd en Gezin d.d. 12 juni 2009 inzake de voortgangsrapportage Aanpak Kindermishandeling (31 015, nr. 38).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de algemene commissie voor Jeugd en Gezin,
Heijnen

De griffier van de algemene commissie voor Jeugd en Gezin,
Teunissen

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Dijsselbloem (PvdA), Çörüz (CDA), Gerkens (SP), ondervoorzitter, Sterk (CDA), Van Miltenburg (VVD), Van Dijken (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Koşer Kaya (D66), Jonker (CDA), Teeven (VVD), Wolbert (PvdA), Voordewind (ChristenUnie), Zijlstra (VVD), Bouchibti (PvdA), Langkamp (SP), Ouwehand (PvdD), Agema (BVV), Leijten (SP), Dibi (GroenLinks), Heijnen (PvdA), voorzitter, Van Toorenburg (CDA) en Uitslag (CDA).

Plv. leden: Heerts (PvdA), Omtzigt (CDA), Kant (SP), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Eijssink (PvdA), Nicolaï (VVD), Biskop (CDA), Van der Ham (D66), De Pater-van der Meer (CDA), Verdonk (Verdonk), Bouwmeester (PvdA), Wiegman-van Meppelen Scheppink (ChristenUnie), Schippers (VVD), Timmer (PvdA), Gesthuizen (SP), Bosma (PVV), De Wit (SP), Arib (PvdA), Jan de Vries (CDA), Jan Jacob van Dijk (CDA) en Karabulut (SP).

Voorzitter: Heijnen

Griffier: Sjerp

Aanwezig zijn 7 leden der Kamer, te weten: Agema, Dezentjé Hamming-Bluemink, Dijsselbloem, Heijnen, Langkamp, Sterk en Voordewind,

en de heer Rouvoet, minister voor Jeugd en Gezin, die vergezeld is van enkele ambtenaren van zijn ministerie.

De **voorzitter**: Ik heet de leden, de minister en zijn medewerkers van harte welkom bij deze vergadering van de commissie voor Jeugd en Gezin. Wij spreken vandaag over kindermishandeling. Er liggen een aantal adviezen, rapporten, brieven en een voortgangsrapportage ter tafel. De spreektijd is vijf minuten per fractie.

Het woord is aan mevrouw Langkamp van de SP-fractie.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. Hoewel er meer dan ooit aandacht is voor kindermishandeling moet er nog veel gebeuren voordat wij kunnen zeggen dat wij er alles aan doen om kindermishandeling te voorkomen, te signaleren, te behandelen en te bestrijden. Het is een illusie, te denken dat wij kindermishandeling geheel kunnen uitbannen, maar wij moeten ernaar streven om de kans erop zo klein mogelijk te houden. Ik schrok van het percentage van 45 van de Nederlandse bevolking dat zelf ooit slachtoffer is geworden van niet-incidenteel huiselijk geweld. Slachtoffers van kindermishandeling zijn vaak de toekomstige ouders ervan. Hoe doorbreken wij die spiraal? Een van de mogelijkheden is om de slachtoffers zo goed mogelijk te behandelen.

Een van de andere oorzaken van kindermishandeling is armoede, dus ook armoedebestrijding is een vorm van bestrijding van kindermishandeling, zo zeg ik tegen deze minister, die van plan is om de kinderbijslag vijf jaar niet te indexeren.

Nog lang niet iedereen die met kinderen werkt, kan kindermishandeling herkennen. Dat geldt zelfs voor kinderartsen. Zal de minister ervoor zorgen dat er standaard aandacht komt voor kindermishandeling in de opleiding van iedereen die met kinderen gaat werken? Hoe gaat hij ervoor zorgen dat er ook voldoende bijscholing is voor degenen die nu al met kinderen werken? Hoe gaat hij ervoor zorgen dat psychologen en psychiaters die met volwassenen werken of ziekenhuispersoneel op de EHBO standaard nagaan of hun patiënt ook kinderen heeft die wellicht verwaarloosd of mishandeld worden? Kijk bijvoorbeeld naar de oudermelding, een zeer succesvolle methode van het Westeinde Ziekenhuis. Deelt de minister de mening dat er standaard op huisbezoek gegaan zou moeten worden bij de 5% van de gezinnen die niet op het consultatiebureau verschijnt?

Als je kindermishandeling vermoedt of herkent, dan is het heel erg belangrijk dat je handelt, want niets doen is geen optie. Hoewel de SP al jaren pleit voor een verplichte meldcode en deze ook wordt ingevoerd, wordt er op dit moment bij de beroepsgroepen nog maar in 45% van de gevallen mee gewerkt. Waar men ermee werkt, zijn sommige mensen er niet van op de hoogte, bijvoorbeeld in het onderwijs, waar 58% niet weet dat men geacht wordt om volgens de meldcode te werken.

Er komt gelukkig een wet waarin de meldcode verplicht wordt gesteld; hoe eerder hoe beter. De wet wordt echter pas in 2011 van kracht. Ik zou het mooi vinden als juist die wet een stok achter de deur kan zijn voor alle beroepsgroepen om de meldcode zo snel mogelijk in te voeren, want bij kindermishandeling is direct handelen van groot belang.

Er wordt ook nog steeds te weinig gemeld. Nog niet een op de vijf slachtoffers van kindermishandeling hebben wij in beeld. Bij de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) is maar 4% van die meldingen afkomstig uit ziekenhuizen. Als er gemeld wordt, is er het probleem van

de wachtlijsten. De wachtlijsten bij de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling leveren een wisselend beeld op, maar zij zijn er wel. De minister beweert dat de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling 22% groei kunnen opvangen. Waar is die verwachting op gebaseerd? Is dat alleen in financiële of ook in personele zin bedoeld? Het is belangrijk dat er voldoende mensen zijn die met al die meldingen aan de slag kunnen. Is bij die prognose ook rekening gehouden met gevolgen van nieuw beleid zoals de Centra voor Jeugd en Gezin, de meldcode, de verwijsindex risicojongeren en de aanpak van 12-minners? Dat zal alleen maar leiden tot nog meer meldingen. Kortom, kunnen de AMK's al die meldingen wel aan? Wij krijgen geregeld het signaal van jeugdhulpverleners dat het niet lukt om bij psychiaters informatie te verkrijgen over de ouder, omdat die daarvoor geen toestemming geeft. Kan dat in het belang van het kind niet anders worden geregeld?

Voor behandeling van slachtoffers van kindermishandeling is toestemming nodig van beide ouders. Francien Lamers van het Kinder- en Jeugdtraumacentrum in Haarlem moest enige tijd geleden voor het tuchtcollege verschijnen omdat zij zonder toestemming van beide ouders een intakegesprek had gevoerd met een mishandeld kind. Heb ik het goed begrepen dat hiervoor eigenlijk geen wettelijke belemmeringen zijn omdat de betreffende wet, de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO), de mogelijkheid biedt om geen toestemming aan de ouders te vragen als dat goede zorgverlening in de weg staat? Ofte wel is Francien Lamers destijds ten onrechte door het tuchtcollege veroordeeld? Tot slot. Er zijn te weinig behandel mogelijkheden, te weinig kinder- en jeugdtraumacentra in ons land. De minister zegt dat er een aantal nog in ontwikkeling is. Waar, hoe en per wanneer komen zij er? Moet er ook niet een landelijk expertisecentrum komen?

Er zijn ook te weinig behandelmethodes. Is de minister bereid, te stimuleren dat er meer behandelmethodes ontwikkeld worden en dat er ook vanuit het Steunpunt Huiselijk Geweld zorg en hulp komt voor kinderen en niet alleen voor volwassenen?

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. Collega Mirjam Sterk van het CDA heeft een tijdje geleden vragen gesteld over de afhandeling van meldingen van misbruik bij het AMK. Ik wil mij daar graag bij aansluiten. Ik plaats bij de beantwoording grote vraagtekens. Ik heb van vele kanten zeer forse kritiek gehoord op het functioneren van de AMK's. Ik denk dan ook dat er echt iets aan de hand is en dat is niet langer acceptabel. Er moet dus echt iets mee gebeuren. In de beantwoording van de vragen van mevrouw Sterk staat dat de inspectie een toetsingskader heeft en dat zij in 2010 opnieuw zal toetsen. De minister heeft gezegd, het IPO hierop aan te zullen spreken, maar dat is mij niet goed genoeg. Ik roep de minister op om met een wat steviger aanpak te komen voor het op de rails krijgen van de AMK's, want het gaat echt niet goed. Gelet op de tijd, kan ik niet alle voorbeelden noemen. Ik heb ze wel bij mij en ik kan die eventueel doorgeven. Dit is een belangrijk punt omdat wij in november de Wet op de jeugdzorg zullen evalueren. Daar zal het functioneren van het AMK zeker bij moeten worden betrokken. Ik vraag mij af welke plannen de minister heeft om ons tegemoet te komen. Kan hij de Kamer een goed rapport over het functioneren van het AMK doen toekomen?

In Haagse ziekenhuizen bleken de oudermeldingen zeer succesvol. Ik heb eerder een motie ingediend waarin verzocht werd om deze methode landelijk uit te rollen. Ik denk dat zo langzamerhand een Kamermeerderheid zich hier achter kan scharen. Komt die landelijk uitrol er op korte termijn? Waarom is de minister van mening dat er eerst wetenschappelijk onderzoek voor nodig is? De veelbelovende resultaten van het Haagse ziekenhuis zijn volgens mij voldoende voor een snelle landelijke verspreiding van dit protocol. Welke bezwaren zijn er nog? Kan de minister een tijdpad aangeven? Wij hebben geen tijd te verliezen en volgens mij deelt

de minister het gevoel van urgentie dat kindermishandeling op alle fronten moet worden aangepakt.

Ik heb bij MC Haaglanden een sessie meegemaakt waarin een arts – helaas met lichtbeelden en dat was buitengewoon pijnlijk – aan de zaal vol medici liet weten hoe je kindermishandeling herkent. Dat is niet zo eenvoudig. Los van het feit dat mijn maag zich in dat ene uur wel keer tien keer omdraaide, werd mij goed duidelijk dat dit niet zo eenvoudig is. Wij moeten dus alles op alles zetten om ervoor te zorgen dat artsen, maar ook andere professionals zoals docenten, tandartsen, fysiotherapeuten; kortom, iedereen die met kinderen in aanraking komt, daarover beter geïnformeerd wordt. Je ziet een foto van een bepaalde plek en dat blijkt een beet te zijn van de ouders. Wie komt daarop? Het schijnt nog vaak te gebeuren ook. Wij staan dan ook voor een zeer serieus probleem en een belangrijke sleutel tot een verdere aanpak, nog los van het feit dat te weinig gemeld wordt door de professionals.

Wat de VVD-fractie betreft, geldt: kinderleed boven beroepsgeheim. Ik kom daarmee op het punt van het tuchtrecht. Wij maken ons daarover zorgen. Welke concrete stappen gaat de minister zetten om ervoor te zorgen dat de betrokken professionals op de hoogte zijn van de ruimte die de wet hun biedt? Zonder die kennis zullen de meldingen beslist niet toenemen, zeker niet met de uitspraak die onlangs is gedaan. Ik maak mij ook zorgen over de toepassing van artikel 225 van het strafrecht, waarin wordt gesteld dat hulpverleners een patiënt of cliënt niet in hulpeloze toestand mogen achterlaten. Dat kan een grond bieden om kindermishandeling te melden. De minister geeft echter aan dat het niet eenvoudig is om te beoordelen of daarvan inderdaad sprake is. Professionals moeten vooral zorgvuldig handelen. Ik zie hier toch een behoorlijk knelpunt. Ik kan mij goed voorstellen dat een professional wel tien keer nadenkt voordat hij meldt. Het gaat daarbij natuurlijk altijd nog om vermoedens. Het gaat ook nog steeds om een meldrecht en geen meldplicht. Wat zijn de oplossingen voor dit probleem? Kan de minister daarop ingaan?

Tot slot kom ik nog even terug op het AMK. Het grootste probleem is dat het AMK onderzoek doet naar kindermishandeling zonder het kind ooit te zien – dat zal niet in alle gevallen zo zijn, maar blijkbaar komt dat vaak voor – en ook zonder een arts te raadplegen. Dat is raar. Graag een reactie hierop van de minister. Als het AMK wil dat er actie wordt ondernomen en het rapport doorstuurt naar de Raad voor de Kinderbescherming, dan heeft de raad vaak maanden nodig om ernaar te kijken. Het AMK koppelt bovendien de melding niet terug naar de arts. Bij de Raad voor de Kinderbescherming doet de maatschappelijk werker het onderzoek, terwijl hij er niet voor is opgeleid. Dat is een van de megaproblemen waarbij wij niet hoeven te wachten op evaluaties van de Wet op de jeugdzorg, maar nu moeten ingrijpen.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie is blij met de aandacht voor kindermishandeling, ook van deze minister. Wij zijn ook blij met de invoering van de verplichte meldcode, gezien ook het brede draagvlak daarvoor onder de professionals. Wij zien ook dat professionals actief bezig zijn met dit onderwerp. Dat betreft niet zozeer het melden, want dat kan nog een stuk beter. Het Haagse Westeinde Ziekenhuis is met een eigen meldprotocol gekomen en de onderzoekers in het AMC zijn bezig met de zogenaamde «blauweplekkenscanner», waarmee in de toekomst hopelijk beter gezien kan worden of een blauwe plek is ontstaan door het vallen van de trap of door een heel harde klap van een vader. Helaas moeten wij ook constateren dat kindermishandeling nog steeds vaak voorkomt en dat wij waarschijnlijk veel gevallen niet eens kennen. Het is dan ook goed dat de minister in zijn laatste brief aankondigt dat er een follow-up zal komen van de onderzoeken uit 2007, waar wij destijds

toch allemaal een beetje van zijn geschrokken. Het is goed om na te gaan of wat wij in gang zetten al zichtbaar is in de uitkomsten van het onderzoek.

De CDA-fractie ziet met lede ogen aan dat ook op dit dossier wachtlijsten een grote hobbel zijn bij het aanpakken van het probleem. De gemiddelde doorlooptijd van het AMK in dagen van melding tot beëindiging was vorig jaar 78 en dit jaar nog steeds 80. Het is dus nog steeds niet op orde, terwijl er door de publiekscampagne meer meldingen binnenkomen. Wij maken ons daarom wel zorgen over de vraag of dit überhaupt wel snel op orde zal komen.

Ik kom op de werkwijze van het AMK. Het mag niet zo zijn dat mensen die waarschijnlijk na veel wikken en wegen een melding hebben gedaan daarvan vervolgens vanwege de werkdrukke bij het AMK geen terugkoppeling krijgen. Dan werkt de overheid uiteindelijk haar eigen campagne tegen. Graag een toezegging van de minister op dat punt.

Er is al gesproken over de Centra voor Jeugd en Gezin, die een belangrijke rol vervullen aan het begin van de keten. Hoe verloopt dit, nu er nog niet overal CJG's zijn? Het is in breder opzicht belangrijk dat gecontroleerd wordt of wat er gebeurt ook effectief is. Het gaat er niet zozeer om dat er in 2011 overal een CJG is, als wel dat wij kunnen nagaan of wat er gebeurt ook effectief is, dus of er een kwaliteitstoets is in plaats van alleen een kwantitatieve toets. Krijgt het AMK ook overal een plek in de CJG's? Heeft de minister daarover cijfers? Wordt uitgewerkt hoe de verschillende codes, bijvoorbeeld de branchecode, de beroepscode en de meldcode, zich tot elkaar verhouden?

Wij vragen speciaal aandacht voor de meldcode van psychologen en psychiaters. Hoe verhoudt in deze sector het beroepsgeheim zich tot de meldcode? Onlangs is er een psycholoog door de tuchtraad terechtgevoerd nadat zij een melding had gedaan. Ik wil geen inhoudelijk oordeel vellen over de rechtmatigheid daarvan, maar ik vraag mij wel af in hoeverre het tuchtrecht al is aangepast aan het verschoningsrecht en het beroepsgeheim. Daarover spreekt ook de commissie-Opstelten. De minister meldt er wel een en ander over, maar niet in reactie op het rapport-Opstelten. Naar mijn idee is die informatie al van voor het uitkomen van dat rapport. Graag een reactie. Hoeveel meldingen zijn er geweest van professionals die bij de tuchtraad zijn gekomen en die de tuchtraad uiteindelijk ongegrond heeft verklaard? Heeft de minister die informatie?

Organisaties worden straks verplicht om een meldcode te hebben. Wordt in de wettelijke meldcode verankerd dat deze sectoroverstijgend ontwikkeld moet worden, zodat ook de rol en de verantwoordelijkheid van de ketenpartners duidelijk zijn? In Amsterdam werd laatste geconstateerd dat de samenwerking tussen de ketenpartners nog helemaal niet vloeiend verloopt. Er is daar uiteindelijk een protocol voor gemaakt, waardoor de samenwerking in ieder geval op het gebied van kindermishandeling beter verloopt.

Wordt er bij meldingen van huiselijk geweld standaard ook gekeken of er kindermishandeling in het spel is? Ik weet dat dit bij een aantal bureaus gebeurt onder de titel «project Kindspoor». Maar gebeurt dat standaard? Wordt er nog speciaal geïnvesteerd in de wijze waarop met deze problematiek in relatie tot migrantengezinnen kan worden omgegaan? Is het bekend of kindermishandeling in dergelijke gezinnen wellicht vaker voorkomt of dat er door ouders en kinderen veelal anders gereageerd wordt op professionals die de problemen willen aanpakken? Ik vraag dit mede naar aanleiding van wat Myra ter Meulen in het Jaarbericht Kinderrechten 2009 daarover stelt.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Ook ik complimenteer de minister met zijn voortvarende aanpak van kindermishandeling. Hij heeft dit onderwerp in korte tijd prominent op de kaart gezet. Ik heb daar waar-

dering voor, maar ik maak mij nog wel zorgen over het gebrek aan meldingen en de wachttijden. Ik heb ook een aantal opmerkingen over de voortgangsrapportage, in de eerste plaats over de samenwerking tussen de CJG's, de AMK's en de huisartsen. Het AMK is een zwaar middel. De minister noemt het opsporen en bieden van hulp bij uitstek een taak voor de CJG's. Professionals geven aan dat er in het voortraject nog veel bereikt kan worden, bijvoorbeeld via de huisarts of het CJG. Dat levert vragen op over de afstemming en de coördinatie binnen de CJG's en de AMK's. In welke gevallen meldt een CJG niet aan het AMK? Wanneer kan een probleem ook bij de huisarts of het CJG worden afgedaan? Komt een CJG daarmee op de stoel van het AMK te zitten? Welke afwegingen spelen daarin een rol? Hoe zit het met het laagdrempelige karakter van het CJG? Wij hebben al eerder erover gesproken dat de AMK's niet in de CJG's moeten worden getrokken, omdat er uiteindelijk angst kan bestaan om naar het CJG te gaan. In hoeverre krijgen wij geen vermenging van soorten hulp? Bovendien is duidelijkheid gewenst ten opzichte van het veld over de relatie tussen een melding in de verwijfsindex en de melding aan het AMK. Dit zijn twee aparte meldingen. Hoe wordt de melding actueel gehouden? Wie verwijft de melding in de verwijfsindex indien uit onderzoek blijkt dat de aanwijzing niet klopt?

De meldcode. De minister legt veel verantwoordelijkheid bij de huisarts en het CJG. Er is nog wel een slag te winnen wat betreft de kennis bij professionals. Huisartsen herkennen nog onvoldoende signalen van kindermishandeling. De MOgroep Jeugdzorg meldt dat net iets meer dan 7% van de meldingen bij het AMK afkomstig is van huisartsen en ziekenhuizen. Ook de Inspectie voor de Gezondheidszorg stelt dat dit te weinig gebeurt. Inmiddels wordt in de verschillende regio's ingezet op een betere en strakere samenwerking tussen de spoedeisende hulp en het AMK. Wanneer is deze samenwerking landelijk een feit? Bereikt de ontwikkelde meldcode ook alle huisartsen?

Bij het beroepsgeheim is inderdaad sprake van spanning. Het gaat daarbij soms om de dubbele loyaliteit bij de huisarts, die tevens ook gezinsarts is. Volgens de Landelijke Huisartsenvereniging kan dit voor een probleem zorgen, omdat in sommige gevallen de huisarts het enige contact is met het gezin en de anonieme melding niet altijd gegarandeerd is. Hoe verloopt het maken van afspraken in het kader van het regionale handelingsprotocol met betrekking tot deze vaak moeilijke rol van de huisarts? Welke tegemoetkomingen kunnen de AMK's deze artsen bieden, bijvoorbeeld anonimiteit?

In het overleg van januari dit jaar meldde de MOgroep Jeugdzorg al dat een uitspraak van het Medisch Tuchtcollege stelt dat de arts die het kind niet als patiënt heeft gezien, niet mag melden. Het meldrecht van artsen mag niet worden belemmerd door de angst voor tuchtrechtelijke vervolging, aangezien dit kan leiden tot ondermijning van de meldingsbereidheid van artsen. Graag een reactie van de minister. Het OM gaf al aan, stevig te vervolgen op dit gebied, als er niet gemeld wordt. Heeft de minister cijfers over het aantal vervolgingen op dit punt?

Preventie voor gezinnen in risicosituaties. Wij leven inmiddels in een financieel-economische crisis. In het derde kwartaal van dit jaar horen de regionale werkplannen gereed te zijn. Eén van de programma's is preventie voor gezinnen in risicosituaties. Wat zijn die risicogroepen? Zijn dit ook ouders die hun baan verliezen of ouders net na een conflictscheiding? Worden deze risicogroepen ook meegenomen?

Mevrouw **Sterk** (CDA): Flitscheiding?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Nee, de flitscheiding hebben wij gelukkig niet meer. Ik spreek over de conflictscheiding.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Wat is een conflictscheiding?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Als men met ruzie uit elkaar is gegaan en er veel spanning is bij beide ouders, die haar weerslag kan hebben op de kinderen.

De opleidingen. Een aanbeveling van de Stuurgroep Aanpak Kindermishandeling is dat kindermishandeling in verschillende opleidingen terug zou moeten komen. Zit het onderwerp bijvoorbeeld ook al in het curriculum van de pabo? Er is nu alsnog steun voor de uitvoering van de motie die zowel door mijn collega Dezentjé als ondergetekende is ingediend, maar net geen meerderheid haalde. Ik wil graag alsnog dat wordt tegemoetgekomen aan de wens om de oudermeldingen landelijk uit te rollen.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. Wij spreken over de voortgang van een vrij massieve inzet van deze minister op het verhogen van de bekendheid, de alertheid en de meldingsbereidheid rond kindermishandeling. Die inspanningen werpen vrucht af. Voor een deel worden de resultaten nog aan de proceskant geboekt. Er zijn veel afspraken gemaakt en ontwikkelingen in gang gezet. Aan die kant kunnen al meer resultaten worden gemeld dan aan de feitelijke meldingskant, hoewel daarin ook duidelijk een stijging zichtbaar is.

Iedereen is het erover eens dat er meldcodes moeten zijn. Daarvoor komt een wettelijke basis, en wat ons betreft zo spoedig mogelijk. Vervolgens moeten die codes ook worden gebruikt, maar daarover zal iedereen het eens zijn. Dat vergt alertheid, kennis en vaardigheid. In de stukken staan veel initiatieven voor met name de werkers in de gezondheidszorg, maar ook in het onderwijs en op andere plekken, om hun alertheid, kennis en vaardigheid te verbeteren.

Ik kom op de bereidheid van professionals om tijdig aan de bel te trekken. Er is vrees voor het tuchtrecht. Wil de minister daarop ingaan? Ook als dat niet terecht is, wil de minister dan ingaan op de vraag op welke wijze professionals ervan overtuigd kunnen worden dat zij daarvoor niet bang hoeven te zijn? Daarnaast is er de vrees dat er niets gebeurt nadat er is gemeld. In de stukken van de commissie-Opstelten stellen de professionals: er zijn wachtlijsten, er gebeurt toch niets, dus het heeft geen zin. Dat is een reëel probleem. Wij spreken hierover vaak met de minister. Die houding zal echter doorbroken moeten worden. Het probleem is vaak niet reëel. De situatie verschilt nogal per regio. Ook daarop graag een reactie van de minister.

Vervolgens is er de vrees om van de regen in de drup te geraken. Professionals denken dat na een melding een enorme machinerie op gang komt, met allerlei toeters en bellen, waarbij er enerzijds niet de zekerheid is dat er een adequate hulp op gang komt en er anderzijds vrees is voor overreactie. Als voorbeeld werd gegeven een meisje dat uit huis werd gehaald en in een pleeggezin werd geplaatst op honderd kilometer afstand, waardoor zij naar een andere school moest. Er was sprake van spijbelen, schoolverzuim en zelfs criminaliteit. Wat haal je overhoop, wat doe je een gezin, wat doe je een kind aan. Als wij de professionals verder mee willen krijgen in het traject, dan moeten wij daarop serieus antwoord geven. Ook voor de eerstehulpafdelingen van ziekenhuizen geldt dat het proces goed gaat. Hoe staat het met de resultaten?

Ik sluit mij aan bij de vragen over het uitrollen van de meldcode van de regio Haaglanden en met name over het interessante punt van de oudermeldingen. Moeten ernstige risico's die de ouders betreffen, ook een alertering opleveren voor de kinderen? De minister heeft er eerder al positief over gesproken. Hoe gaan wij daarmee verder?

Ik heb een paar debatten gedaan over de jeugdzorg. De woordvoerders hebben de begrijpelijke neiging om goed practises die zij tegenkomen tijdens hun werkbezoeken en in contacten uit te willen rollen. De vraag is wanneer wij op de stoel van de professional gaan zitten. Ik zeg dit in algemene zin en niet direct naar aanleiding van het voorbeeld van Haag-

landen, dat mij ook zeer goed in de oren klinkt. Er gaan dingen fout in de jeugdzorg, de kinderbescherming et cetera. Het moet beter en dat vergt veel van professionals. Zij schieten soms ook tekort, soms structureel, soms incidenteel. Wij moeten er open over spreken dat wij op moeten passen dat wij vanuit onze ongerustheid en zorg niet op de stoel van de professional gaan zitten, met protocollen en het opleggen van aanpakken en methodes, en daarmee in hun professionaliteit treden.

Op pagina 10 van de voortgangsbrief wordt nadrukkelijk gesteld dat huisartsen lang niet altijd beschikken over voldoende kennis. Dat verontrust mij, want je verwacht dat huisartsen, als eerstelijnsvoorziening, als geen ander in de gezondheidszorg die kennis wel hebben. Wat wordt daaraan gedaan? Ik sluit mij aan bij de vragen die anderen hebben gesteld over de opleiding. De vraag ging over de pabo's, maar ik verbreed die nadrukkelijk naar de opleidingen in medische beroepen. In hoeverre is dat geborgd? Ook bijscholingsplicht zou bij alle professionals aan de orde moeten zijn. Zijn de aspecten van kindermishandeling daar nu goed in opgenomen?

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. «Elke week sterft er een kind door mishandeling van de ouders in ons land». Precies dezelfde zin sprak ik twee jaar geleden uit in eenzelfde soort algemeen overleg als vandaag. Het in 2007, dus wel twee jaar geleden, in uitvoering genomen actieplan heeft geresulteerd in een Reflectie Actiegroep Aanpak Kindermishandeling (RAAK), die de RAAK-werkwijze heeft ontwikkeld; een aanpak van algemene preventie en ondersteuning tot ingrijpen als gevolg van kindermishandeling. Eind 2010, drie jaar na dato, moet in 35 regio's de RAAK-aanpak zijn ingevoerd. De outcome, dus wat wij ervan mogen verwachten, weten wij niet. De op te tuigen Centra voor Jeugd en Gezin zijn volgens de minister een heel belangrijke schakel, maar de rol daarvan in de aanpak van de kindermishandeling moet nog worden ontwikkeld. Wat de outcome hier is of zal zijn, weten wij ook niet.

Er is een publiekscampagne gestart om alert te zijn op kindermishandeling. De AMK's hebben een belangrijke rol in het adviseren. Er is een hoop onderzoek gedaan naar de wacht- en doorlooptijden van de AMK's. Ook mijn fractie heeft daar moties over ingediend, die helaas niet op steun konden rekenen. Maar er is geen enkel onderzoek gedaan naar het inhoudelijk functioneren van de AMK's. Gezien de centrale rol die het AMK heeft in de aanpak van kindermishandeling en de volle mailbox met klachten over dit orgaan, lijkt het ons toch zeer zinvol om hier eens wat nader naar te kijken. Hoe onafhankelijk is het AMK, dat onderdeel uitmaakt van de bureaus Jeugdzorg? Wat gebeurt er met meldingen bij het AMK als de Raad voor de Kinderbescherming of de gezinsvoogd al op een zaak zit? Wordt er grondig onderzoek gedaan na een melding? Waarom heeft het AMK eigenlijk de mogelijkheid om te schiften welke zaken niet en welke zaken wel worden doorverwezen naar justitiële autoriteiten?

Wij vinden de verplichte meldcode zeer belangrijk. Deze zal waarschijnlijk zorgen voor een enorme toename van het aantal meldingen. Waar het dan eigenlijk om zou moeten gaan, is de vraag of de kwaliteit wel goed genoeg is. In de debatten over kindermishandeling in de Kamer is er een enorme fixatie op het systeem, zonder dat dit tot noemenswaardige verbeteringen leidt. Maar de aandacht voor kwaliteit, daar lezen wij eigenlijk heel erg weinig over. Laten wij eens onderzoek doen naar de totstandkoming van de hulp. Want nog steeds stapelen de voorbeelden zich op van gevallen waarbij er wel hulp geboden had moeten worden, terwijl dat niet of onvoldoende het geval was, zoals bij het Maasmeisje Gessica en het meisje van Strand Nulde, Rowena Rijkers. Het komt ook voor dat gezinnen in een traject terecht komen, terwijl er sprake is geweest van valse aangiftes. Het is van het grootste belang dat wij onderzoek doen naar de kwaliteit van de totstandkoming van de beoordelingen die leiden tot hulp. Als die hulp wordt geboden, laten wij dan ook eens onderzoek doen naar de uitwerking van de hulp. Worden de vooraf gestelde doelen

ook bereikt? Verbeteren de situaties? Wat kunnen wij inhoudelijk verbeteren, anders dan die eeuwige, eeuwige fixatie op het systeemdenken? Er zouden ook minimumstraffen moeten komen voor kindermishandeling. Mijn college De Roon werkt op dit moment aan een initiatiefwetsvoorstel. Ook daarin zal dat een plek vinden.

Tot slot nog het laatste voorstel. Mijn fractie heeft geld vrijgemaakt voor animal cops. Men vraagt zich misschien af welke relatie animal cops met kindermishandeling hebben. Uit onderzoek blijkt dat op het moment dat sprake is van dierenmishandeling, er ook vaak in een gezinssituatie een mishandeld kind wordt aangetroffen. Wij hebben daar 20 mln. voor vrijgemaakt. Als de minister onze dekking niet ziet zitten, kan hij dan misschien een andere dekking vinden? Want met 20 mln. kunnen wij 250 animal cops aan het werk zetten. Zij zouden veel leed kunnen opsporen, niet alleen van mishandelde dieren, maar dus ook, zoals onderzoek heeft aangetoond, van mishandelde kinderen.

Minister Rouvoet: Voorzitter. Dit is een voortgangsdebat, want wij spreken periodiek over de vraag hoe het er nu voorstaat. Ik dank de woordvoerders die hun waardering hebben uitgesproken voor alles wat er inmiddels is gebeurd. Ik leg dit vooral neer bij de mensen die ermee aan de slag zijn gegaan. De Stuurgroep Aanpak Kindermishandeling is zeer actief in het land en nadrukkelijk aanwezig in het debat, maar meer dan dat. De professionals worden opgezocht. De stuurgroep heeft vastgesteld dat er nu meer dan vroeger gestructureerd aandacht is voor het thema kindermishandeling en dat er een actieplan ligt ter bestrijding daarvan, waarvoor politiek en maatschappelijk veel aandacht is gegenereerd, dat het nodige teweeg heeft gebracht bij de werkers in het veld. Zij voelen zich gesteund in hun strijd tegen kindermishandeling. Zij hebben met vernieuwde energie hun opdracht op dat punt opgepakt. Er is veel in beweging gezet. De heer Dijsselbloem heeft gelijk dat dit vooral procesmatig is, maar wij zullen het erover eens zijn dat dit nodig was en is. Dat mag niet gebeuren vanuit een soort focus op het systeem, al begrijp ik wat mevrouw Agema bedoelde. Ik herken dat minder. De professionals moeten zich niet alleen gesteund weten door inhoudelijke en kwalitatieve ondersteuning en deskundigheidsbevordering, waarvoor veel in gang is gezet, maar ook door het creëren van een (infra)structuur waarbinnen goed gewerkt kan worden. Instanties die vroeger vaak langs elkaar heen werkten – in het programma Beter Beschermd kwam naar voren dat het AMK, de Raad voor de Kinderbescherming en de kinderrechtser allemaal hun eigen ding deden – zijn nu bij elkaar gebracht. Dat heeft te maken met het proces, maar uiteindelijk ook met de kwaliteit.

De heer Dijsselbloem en mevrouw Agema hebben gevraagd hoe het met de outcome gesteld is. Uiteindelijk is er een begin gemaakt met wat wij willen bereiken, want er wordt al veel vaker gemeld bij de AMK's. Dat heeft niet alleen met output, maar ook met outcome te maken. Als wij het prevalentieonderzoek overdoen in 2010, dan willen wij dat ook uit de cijfers zichtbaar wordt dat de inspanningen van professionals, van het veld, van organisaties en ook politiek-bestuurlijk verantwoordelijken – provincie, gemeente en anderen – leiden tot een daling van het fenomeen kindermishandeling. Daar doen wij het allemaal voor.

De complimenten zijn tegelijk een aansporing om door te blijven gaan, want wij zijn er nog lang niet. Zolang de cijfers hoog zijn en niet verbeteren, blijft de aansporing om daaraan te blijven werken. Ik val mevrouw Langkamp en anderen bij als zij zeggen dat er nog een hoop te doen is. Mevrouw Langkamp heeft erop gewezen dat de spiraal doorbroken moet worden. Ik ben het al snel met haar eens. Al uit de rapporten van twee jaar geleden bleek dat een van de risicofactoren bij kindermishandeling is dat men zelf in het verleden slachtoffer daarvan is geweest. Dat vereist een goede behandeling en een focus op risicofactoren. Als een van de risicofactoren noemde mevrouw Langkamp terecht armoede. Uit de rapportage

die ik als net beginnend minister voor Jeugd en Gezin kreeg, werd dat als een van de risicofactoren genoemd. Wat mij het meest uit de rapportage is bijgebleven, en daarmee beantwoord ik meteen de vraag van mevrouw Sterk over de risicofactoren van migrantengezinnen, is dat het risico op kindermishandeling groter is als sprake is van meerdere risicofactoren. Dat verbaast niet helemaal. Op zichzelf is bijvoorbeeld langdurige werkloosheid geen aanwijzing dat er dus wel sprake zal zijn van kindermishandeling, dat blijf ik benadrukken. In de meeste gevallen van kindermishandeling waren er meer risicofactoren. Wij mogen het dus niet omdraaien in de zin dat als er een risicofactor is, er dan wel sprake zal zijn van kindermishandeling. Dat geldt ook voor de migrantengezinnen. Uit onderzoek bleek dat allochtone afkomst als zelfstandige factor geen risicofactor is, maar wel in combinatie met met name een lage sociaaleconomische status of langdurige werkloosheid. Armoede is ook een belangrijke factor. Je kunt je daar van alles bij voorstellen.

Vandaar dat het kabinet zich heeft ingezet voor verdere ondersteuning van gezinnen met kinderen. Ik wijs op het kindgebonden budget. Ik zal de eerste zijn om met mevrouw Langkamp te zeggen dat het vervelend is dat wij ook bij Jeugd en Gezin er niet aan ontkomen om in de begrotings sfeer maatregelen te nemen waaronder de bevrozing van de kinderbijslag. Om nu echter het verlies van €1 à €2 op kwartaalbasis te relateren aan armoede, gaat mij net iets te ver, zeker omdat er een fors extra bedrag tegenoverstaat sinds de introductie van het kindgebonden budget. Het blijft vervelend, maar ik wil dat niet een-op-een koppelen aan de problematiek van armoede. Daar staat ook nog tegenover dat het kabinet in deze twee jaar twee keer 40 mln. extra heeft uitgetrokken voor gerichte bestrijding van het niet participeren door kinderen in verband met armoede en de financiële situatie thuis. Niettemin is de factor armoede belangrijk in het geheel.

Mevrouw Langkamp heeft ook gesproken over aandacht voor kindermishandeling in opleidingen en na- en bijscholing. Ik kom daarop in samenhang met een aantal andere vragen apart nog terug.

Mevrouw Langkamp sprak als eerste over de positieve ervaringen met oudermeldingen in de ziekenhuizen in de regio Den Haag. Ik onderstreep dat graag. Een aantal debatten geleden heb ik de Kamer gemeld dat ik aanwezig ben geweest bij de lancering van het protocol in de Haagse ziekenhuizen. Ik was onder de indruk van de effecten daarvan. Ik ben er ook positief over dat het in veel plaatsen in het land navolging krijgt. Velen hebben gevraagd hoe het zit met een landelijke uitrol. Het is al breder in gebruik in de Haagse regio dan alleen de ziekenhuizen, namelijk ook bij de ambulancedienst. De huisartsenposten haken bij een vergelijkbaar protocol aan. De ziekenhuizen in de regio Utrecht worden door het Medisch Centrum Haaglanden inmiddels getraind op het punt van de oudermeldingen. De regio Friesland is ermee aan de slag en ook Zuid-Holland-Zuid, de centrumregio Arnhem en het AMC Amsterdam. De landelijke uitrol is dus gaande.

Dit brengt mij meer in het algemeen bij de opmerking van de Dijsselbloem dat je bij positieve ontwikkelingen wil dat iedereen het zo doet. Hij vroeg zich af wanneer je als bestuur, politiek of minister op de stoel van de professional gaat zitten. Ik vind dat een lastige vraag. In feite is dat een vraag van governance. Wij vullen die nu heel breed in: wie is waarvoor verantwoordelijk en wie moet je waarop aanspreken? Ik voel die aandrang ook vaak als ik ergens op werkbezoek ben en ik zie iets positiefs. Je wilt dan dat dit morgen bij alle beroepsbeoefenaren op die wijze wordt ingevuld. Tegelijkertijd raak je daarmee aan de professionaliteit van de hulpverleners, van de zorgverleners, of dit nu huisartsen, jeugdzorgmedewerkers of ziekenhuizen zijn. Wij doen er wel het een en ander aan zoals stimuleren, zorgen dat iets onder de aandacht wordt gebracht en het actief promoten van de landelijke uitrol. De RAAK-aanpak is nog actiever. Wij willen dat Nederland één grote RAAK-regio wordt. Tegelijkertijd geldt

ook daarvoor dat de professionals het moeten doen. Wij kunnen in ondersteunende zin actief iets uitdragen.

De **voorzitter**: In verband met stemmingen in de plenaire zaal, schors ik de vergadering voor enkele ogenblikken.

Minister **Rouvoet**: Voorzitter. Ik zal mijn antwoord zo snel mogelijk afronden. Enkele vragen kunnen schriftelijk worden beantwoord, maar de feitelijke vragen zullen vandaag zo veel mogelijk worden beantwoord. Ik was gebleven bij de oudermelding. Ik heb gezegd dat die methode nu wordt uitgerold. Ik juich dat zeer toe. Blijkbaar doet goed voorbeeld toch goed volgen. Ik zal niet nalaten om dit overal onder de aandacht van betrokkenen te blijven brengen. Het is van groot belang dat deze methode zo veel mogelijk wordt opgepakt.

Mevrouw Dezentjé vroeg waarom er eerst wetenschappelijk onderzoek nodig is. Dat is een misverstand. In een van mijn brieven verwijs ik ernaar dat Medisch Centrum Haaglanden zelf in samenspraak met het Universitair Medisch Centrum Leiden werkt aan een wetenschappelijke onderbouwing van de praktijk. De praktijk hoeft daar niet op te wachten. Dat blijkt ook wel uit het feit dat dit overal wordt toegepast. Het lijkt mij overigens wel van belang om dit wetenschappelijk te blijven onderbouwen, maar iedereen die ermee werkt, is er buitengewoon enthousiast over, voor zover je over een onderwerp als dit enthousiast kunt zijn. Deze methode werkt. Professionals worden in staat gesteld om beter te kunnen signaleren.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): De oudermelding blijkt inderdaad echt te werken. Ik heb begrepen dat 96 van de 100 meldingen terecht waren. Onze grootste zorg is de vraag hoe je gevallen van kindermishandeling kunt ontdekken om ze vervolgens te kunnen behandelen. De minister wil dit overal onder de aandacht brengen. Ik vraag mij af hoe hij deze methode actief wil bevorderen. Ik was aanwezig bij de launching van de oudermelding in Medisch Centrum Haaglanden. Bij die gelegenheid zei het ministerie: een hartstikke goed idee, veel succes ermee en dat was het wel. Hoe wil de minister steviger inzetten op het bekendmaken van deze methode?

Minister **Rouvoet**: De opmerking: «het is mooi en veel succes ermee», doet onrecht aan wat er in de praktijk gebeurt. De heer Dijsselbloem heeft overigens terecht opgemerkt dat niet ik deze methode in de werkwijze moet implementeren, maar de professionals, de ziekenhuizen. Dat men het actief oppakt, stelt mij tevreden en de ziekenhuizen zelf ook. Ik kom straks te spreken over allerlei lopende trajecten voor deskundigheidsbevordering, voor na- en bijscholing in het kader van RAAK en voor het implementeren van zaken in de opleiding. Er gebeurt van alles en nog wat. Dat moet goed in de gaten worden gehouden. De stuurgroep-Opstelten zit er bovenop om best practises uit te dragen zodat anderen ermee aan de slag gaan. Wij houden de vinger aan de pols. De Inspectie Gezondheidszorg werkt samen met de stuurgroep-Opstelten aan een deskundigenbijeenkomst over goede voorbeelden en praktijken, waaronder de oudermelding. Die bijeenkomst wordt eind september gehouden. Het doel is om gezamenlijk een praktijknorm overeen te komen die de inspectie bij de toetsronde in 2010 kan gebruiken. De inspectie is onafhankelijk en doet eigen onderzoek om na te gaan of er beter gemeld wordt. Die praktijknorm is een van de punten waaraan op voortgang getoetst kan worden. Wij volgen wat er gebeurt en stimuleren het proces onder beroepsgroepen.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Het verhaal van de minister over de oudermelding doet mij een beetje denken aan het verhaal over de meldcode.

Aanvankelijk was toen ook de opvatting dat de beroepsgroepen die vooral zelf moesten ontwikkelen en dat er geen landelijke maatregelen voor nodig waren. Nu komt er toch een wettelijke regeling voor. Waarom is er bij de meldcodes wel landelijke actieve bemoeienis en op dit punt niet?

Minister **Rouvoet**: Dat lijkt mij helder. Wij hebben de beroepsgroepen de tijd geven om zelf de meldcode te ontwikkelen. Wij vinden het van belang dat een dergelijke methode door de betrokkenen zelf wordt gedragen. Alle beroepsgroepen die met kinderen werken, moeten doordrongen zijn van de noodzaak van een meldcode. Wij hebben daarbij gezegd dat wij de vinger aan de pols houden, zodat wij tot een verplichting kunnen overgaan als blijkt dat de ontwikkelingen niet snel genoeg gaan. Dat is ook precies wat er is gebeurd. In november/december jl. heeft de Kamer daarover een brief van de staatssecretaris van VWS, de minister van Justitie en mij gekregen. Wij moesten vaststellen dat te veel professionals nog niet met een meldcode werkten; niet meer dan 45%. Wij hebben beargumenteerd aangegeven dat wij dit geen goede zaak vonden en dat wij dus het werken met een meldcode verplicht moeten stellen.

Deze methode wordt actief opgepakt. Ik heb een flink aantal regio's genoemd. In lijn met hetgeen de heer Dijsselbloem daarover opmerkte, vind ik dat je als wetgever terughoudend moet zijn met het verplicht stellen van protocollen die betrekking hebben op de werkwijze. Als je ziet dat een methode actief wordt opgepakt, is er daar geen noodzaak voor. Dit is een zaak van de professionaliteit van betrokkenen. Uit de monitoring van de stuurgroep blijkt dat dergelijke initiatieven breed navolging krijgen.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Wij kijken dus eerst hoe ver men komt. Als men niet ver genoeg komt, krijgt men een duwtje in de rug. Wij hebben het echter wel over kindermishandeling. Het zou de minister sieren als hij er meer vaart achter zet.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Er moet nu gehandeld worden en dat kan ook. Waarom stuurt u Roelf de Boer, voorzitter van de Vereniging van Ziekenhuizen en oud-vicepremier, geen brief over deze best practise die u als minister van harte wilt aanbevelen?

Minister **Rouvoet**: Dat is in feite gebeurd. Zowel via de inspectie als langs de band van de stuurgroep zijn wij in gesprek met alle beroepsgroepen die met kinderen werken. Vergist u zich niet: de meldcode, die verplicht wordt, geldt ook voor de ziekenhuizen. Het protocol dat in het ziekenhuis in de Haagse regio is ontwikkeld, is een instrument om invulling te geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de meldcode.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Dat is geen oudermelding.

Minister **Rouvoet**: De meldcode regelt hoe en waar gevallen van kindermishandeling gemeld moeten worden. De oudermelding is een instrument om problemen van ouders te signaleren om zicht te krijgen op de eventueel daarachter verscholen problematiek van kindermishandeling. Het is een instrumentalisering, een uitvoering van de verplichte meldcode die ook voor de ziekenhuizen geldt.

Mevrouw Langkamp, de heer Voordewind en mevrouw Sterk hebben gevraagd of er standaard aandacht is voor kindermishandeling in de opleidingen. Vertegenwoordigers van hbo, mbo en wo, maar ook organisaties van werknemers en werkgevers, beroepsverenigingen en kenniscentra hebben vorig jaar oktober een conferentie gehouden over leren signaleren. Men is daarop overeengekomen om in de opleidingen structureel aandacht te besteden aan geweldsproblematiek. In de opleiding van huis- en jeugdartsen is het onderwerp kindermishandeling al geïnte-

greerd. In het kader van de regionale aanpak kindermishandeling worden per regio scholingsplannen opgesteld. Voor degenen die de opleiding al hebben afgerond, zijn er bij- en nascholingsprogramma's. Het NJI heeft competentie- en scholingsprofielen opgesteld. Conform het advies van de stuurgroep-Opstelten heeft het NJI landelijke overzichten gemaakt van het scholingsaanbod, die verspreid zullen worden. In samenwerking met de Augeo Foundation worden digitale bij- en nascholingsmodules per beroepsgroep op maat gemaakt. Er zijn dus heel veel initiatieven gericht op het bij- en nascholen en het integreren in de opleidingen.

De samenwerking met de Augeo Foundation, waarover ik de Kamer eerder heb geïnformeerd, loopt sinds vorig jaar. De belangrijkste doelen zijn een versnelling van en een kwaliteitsimpuls voor de deskundigheidsbevordering van professionals bij de aanpak van kindermishandeling. E-learning is daarbij hét instrument ofte wel digitale bij- en nascholingsmodules op maat. Die modules zijn nu ook ontwikkeld voor de afdelingen spoedeisende hulp. Daar is veel belangstelling voor bij de ziekenhuizen. Dit gaat allemaal over signaleren, handelen en communiceren; belangrijke elementen in de aanpak van kindermishandeling.

Ik zeg tegen de heer Voordewind dat kindermishandeling standaard onderdeel is van het curriculum van de pabo. Ik heb eerder al gewezen op het brede plan van de stuurgroep-Kalsbeek inzake opleiding en professionalisering van de beroepsgroep. Ik noem in dit verband ook het register en het tuchtrecht. Ook daarbij is er sprake van professionalisering gericht op de opleidingen.

Het signaleren van kindermishandeling is al geïntegreerd in de opleiding tot kinderarts. De zeer actieve stuurgroep-Opstelten voert gesprekken met de KNMG. Zoals men weet, heeft de KNMG eigener beweging een nieuwe meldcode voor kindermishandeling opgesteld. Op regionale bijeenkomsten krijgen huisartsen toelichting op deze code. Ik juich het zeer toe dat men de slag heeft gemaakt naar actiever melden. Het uitgangspunt is dat er wel wordt gemeld. De KNMG heeft een eigen E-learningmodule ontwikkeld die zich richt op het gebruik van de herziene meldcode in de huisartsenzorg en in de psychiatrie.

De ontwikkeling van landelijke eerstelijnsamenwerkingsafspraken (LESA's) is in dit verband ook relevant. Huisartsen, jeugdartsen, consultatiebureaus en de jeugdgezondheidszorg zijn op dit punt actief. Naast de samenwerkingsbrochures van de beroepsorganisaties zelf wordt er ook heel hard gewerkt aan de LESA's. De eerste gaat over kindermishandeling en wordt eind van dit jaar verwacht.

Mevrouw Langkamp vroeg of de jeugdgezondheidszorg standaard op huisbezoek gaat bij de 5% die niet op het consultatiebureau komt. Wij hebben dit onderwerp een paar keer bij de kop gehad. Zoals men weet, is de jeugdgezondheidszorg zeer outreaching. Als via de GBA bekend wordt dat een kind geboren is, worden de ouders actief benaderd. Verschijnt men niet op het consult – dat is vrijwillig en dat is de grote kracht van de jeugdgezondheidszorg – dan wordt er een telefoontje gepleegd. Dat wordt meestal zeer op prijs gesteld. Als er problemen zijn, wordt een huisbezoek aangeboden. Standaard op huisbezoek gaan bij mensen die echt niet willen, kan niet. Men dringt wel aan op een eerste contact of een andere mogelijkheid om met elkaar in gesprek te komen, inclusief een huisbezoek. Maar als men er geen behoefte aan heeft en de deur dicht houdt, dan houdt het ook voor een medewerker van de jeugdgezondheidszorg of voor een jeugdverpleegkundige op. Ik ben altijd zeer tevreden als ik zie hoe vasthoudend men is om toch weer het contact tot stand te brengen, vaak tot genoegen van de betrokkenen die of een afspraak vergeten waren of na enige aandrang toch het nut ervan inzien en er achteraf erg blij mee zijn.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Als een gezin geen behoefte heeft aan contact met de jeugdgezondheidszorg krijg je toch wel een zeer sterk vermoeden

dat daar wat aan de hand is. Schoolverzuim kan ook een signaal zijn dat er wat aan de hand is, bijvoorbeeld een kind dat langdurig ziek is. De jeugdgezondheidszorg kan dan een zeer belangrijke rol spelen, maar ook de leerplichtambtenaar kan bijvoorbeeld eens gaan kijken waarom een kind zo lang ziek is.

Minister **Rouvoet**: Voor alle betrokken professionals, te beginnen met de leerkrachten, is dit aanleiding voor extra alertheid. Het kan in het zorgadviesteam ter sprake komen dat het niet goed gaat met een kind. Als blijkt dat een kind al een tijd niet op school komt en de medewerker van de jeugdgezondheidszorg blijkt niet bij het gezin binnen te kunnen komen voor een gesprek over een jonger broertje, dan moet men extra alert zijn en nagaan of er reden is om er actief achteraan te gaan. Ik probeerde aan te geven dat dit al in de genen van de jgz-medewerkers zit. Er zijn echter ook ouders die zelf arts zijn en die na twee bezoeken aan het consultatiebureau zeggen dat het voor hen niet meer hoeft. Er is een grote diversiteit aan omstandigheden, maar zonder dat er direct een verdenking uit moet volgen, zal men in een Centrum voor Jeugd en Gezin, in een samenwerkingsverband van jgz en school of bij het maatschappelijk werk, extra alert zijn op gezinnen die iedere hulpverlener buiten de deur houden. Ik denk dat wij het qua intentie eens zijn.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Dan kan het uiteindelijk toch voorkomen. Iedereen is ongerust en heeft een vermoeden, maar het hoeft niet zo te zijn. Als je niet binnenkomt, houdt het op. Ik probeer mee te denken. Kunnen wij niet iets bedenken waardoor de medewerkers die aan het front staan van het contact met gezinnen en kinderen het er toch niet bij hoeven te laten?

Minister **Rouvoet**: Ik denk echt dat wij het eens zijn. Dit is de werkwijze van de jeugdgezondheidszorg. Alles wat men ter beschikking heeft en nog ter beschikking zal krijgen, is daarop gericht. Ik noem de verwijsindex. Als een jgz-medewerker niet binnenkomt bij een gezin, terwijl dit niet een gezin is dat het qua opleiding of deskundigheid zelf aankan, kan dat een reden zijn om daar een melding van te maken in de verwijsindex. Als daarna blijkt dat er ook een melding is van de school en dat de politie ook een aantal aanwijzingen heeft, dan is een melding bij het AMK snel gemaakt. Het is dan aan de professionaliteit van de werkers in de jgz om daarna de juiste stappen te zetten. De contacten binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin met het onderwijs als eerste vindplaats en een instrument zoals de verwijsindex zijn van belang om de signalen bij elkaar te brengen. Naar gelang de aard van de bevindingen kan het een zaak zijn voor de Raad voor de Kinderbescherming of voor de politie. Er zijn verschillende routes denkbaar. De jgz speelt daarbij een belangrijke rol, evenals trouwens de huisarts, die ook bij het netwerk moet zijn aangehaakt.

Er zijn vragen gesteld over de meldcode. De betrokken beroepsgroepen zijn in eerdere brieven van de bewindslieden genoemd. Het wetsvoorstel gaat in het najaar naar de Raad van State. De termijn van 2011 is een inschatting. Gelet op onze ervaringen met het wetgevingsproces denken wij dat de wet dan klaar kan zijn. Aan ons zal het niet liggen. Zodra het wetsvoorstel terug is van de Raad van State wordt het naar de Kamer gezonden. Hoe eerder de wet in werking kan treden, hoe beter. Ondertussen wordt er driftig gewerkt om de meldcodes ingang te doen vinden. Wij zitten niet stil. In die zin is er nu al een stok achter de deur.

Mevrouw Langkamp vroeg zich af of de 22% ruimte voor groei bij de AMK's toereikend is. Voorzitter. Dit is een onderdeel van de afspraken die ik met het IPO heb gemaakt voor 2008/2009. Wij hebben geraamd dat naast de wachtlijsten voor het jeugdzorgaanbod er voor de AMK's 22% groeiruimte vereist is om aan de vraag te kunnen voldoen en om de

wachlijsten te kunnen wegwerken. Daar lijken wij tot dusverre onder te blijven. Ook op dit punt houden wij goed de vinger aan de pols. Het lijkt erop dat die ruimte voldoende is voor de AMK's om de afspraak dat de wachlijsten eind dit jaar zijn weggewerkt, te kunnen nakomen. In eerste instantie is dit een financiële kwestie. Ik stel het geld ter beschikking. De provincies kunnen daarmee extra capaciteit voor de AMK's inkopen. Met behulp van dat geld is er dus ook ruime voor personele uitbreiding. In het kader van de afspraken met de provincies is overeengekomen dat de oude doorlooptijd van dertien weken na de vijf dagen intake aan het eind van dit jaar is teruggebracht tot tien weken. Dat is een stevige afspraak, maar die moet ook binnen het geheel van afspraken met de provincies gerealiseerd kunnen worden.

Mevrouw Dezentjé Hamming wees erop dat het op een aantal punten bij de AMK's beter zou moeten kunnen. Ik heb dat ook gesignaleerd in mijn brief aan de provincies, die verantwoordelijk zijn voor de AMK's als onderdeel van het Bureau Jeugdzorg. De inspectie zit er bovenop. In 2010 doet zij een nieuwe ronde om de AMK's te toetsen. De inspectie ziet toe op de kwaliteit van zorg. Zij gaat dus na of er verantwoorde zorg wordt geleverd, ook bij de AMK's.

Ik heb gemeld dat de MOgroep Jeugdzorg, de werkgeversbranche in de jeugdzorg, de signalen onderkent en inziet dat er op een aantal punten verbeteringen aangebracht moeten worden. Eén van die punten is het terugmelden. Door alle extra aandacht is de druk op de AMK's de afgelopen periode enorm vergroot. De toeloop is groter en het aantal meldingen neemt toe. Dat vergt inhoudelijk veel, maar ook qua organisatie. Toch moet dat wel gebeuren. Het is niet altijd een kwestie van tijdsdruk als er niet wordt teruggemeld. Dat komt wel voor, maar vaker is er een andere oorzaak. Als bijvoorbeeld een leraar telefonisch zijn vermoedens doorgeeft aan het AMK, kan het voorkomen dat op het moment dat het AMK wil terugmelden, de betrokken leraar voor de klas staat of anderszins niet bereikbaar is. Het is vaak ingewikkeld om iemand terug te bellen.

Dat kan niet zo blijven. Als je nooit meer iets hoort op een melding, is de animo voor een volgende melding een stuk minder. De AMK's zijn bezig met een aangepast handelingsprotocol waarin is opgenomen dat het terugmelden schriftelijk dient te gebeuren. Dat vergt de nodige aanpassingen, maar op die manier worden degenen die een melding hebben gedaan, in ieder geval op de hoogte gebracht van wat daarmee is gedaan. Ik ben het van harte eens met mevrouw Dezentjé Hamming dat kinderleed boven beroepsgeheim gaat. Zij heeft ook gesproken over AMK's die het kind niet zien en toch tot een oordeel komen. In dat verband verwees zij naar de antwoorden op de Kamervragen van mevrouw Sterk. Die antwoorden zijn gisteren of vanmorgen bij de Kamer binnengekomen. In die antwoorden staat wat in het protocol van de AMK's op dit punt is opgenomen. Er is voorgeschreven dat kinderen erbij betrokken worden als dat mogelijk en verantwoord is. Het AMK heeft een gesprek met kinderen ouder dan twaalf jaar. Ook jongere kinderen kunnen in het contact tussen AMK en gezin worden betrokken wanneer dat naar het oordeel van ouders, verzorgers en ook van het AMK mogelijk en wenselijk is. Als er geen gesprek mogelijk is met een kind jonger dan twaalf jaar, dan vindt observatie plaats. De MOgroep Jeugdzorg laat weten dat het inmiddels bij verschillende AMK's praktijk is dat met kinderen vanaf zes jaar wordt gesproken, tenzij dit niet in het belang van het kind is.

Mij hebben signalen bereikt dat het niet altijd bij de AMK's langs deze lijnen verloopt. Bij het aangescherpte protocol hoort wat mij betreft ook dat men zich ook aan deze punten houdt. Dit is een van de punten die ik bij het IPO onder de aandacht heb gebracht in verband met het functioneren van de AMK's. Wat mij betreft, moet er op die punten een tandje bij. Daarom heb ik eind februari al een brief daarover gestuurd. Onlangs ben

ik opnieuw het gesprek met het IPO hierover aangegaan om op deze punten tot aanscherping te komen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Wat kan de minister hierover de Kamer toezeggen? Ik heb behoefte aan een gedegen onderzoek naar het functioneren van een AMK. Dat kan dan betrokken worden bij het debat over de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg in november. Ik wil weten of het goed werkt of niet. Dit heeft alles te maken met de Wet op de jeugdzorg, zeker als blijkt dat protocollen niet worden nageleefd.

Minister **Rouvoet**: Het functioneren van de AMK's heeft een plaats in de evaluatie. Langs die weg komen wij er zeker over te spreken. In het kader van de afspraken met de provincies zit ik er ten aanzien van de wachtlijsten en de doorlooptijden bovenop. Ik heb al toegezegd dat ik de Kamer per kwartaal zal informeren over nadere acties van provincies om ervoor te zorgen dat de afspraken eind van dit jaar zijn nagekomen. Ik heb gezegd dat de inspectie, die als onafhankelijke instantie toeziet op het functioneren van de AMK's, volgend jaar een nieuwe toetsingronde houdt. Dat rapport zal uiteraard ook aan de Kamer ter beschikking worden gesteld.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Dat is helaas niet het antwoord dat ik wil horen. Ik wil iets in handen hebben. Ik wil op grond van recent onderzoek vernemen hoe AMK's functioneren. Dan heeft de Kamer een document aan de hand waarvan zij de AMK's kan beoordelen.

Minister **Rouvoet**: Ik wil proberen om zoveel mogelijk aan deze vraag tegemoet te komen. Langs de sporen die ik heb genoemd, heeft het functioneren van de AMK's een plek in de evaluatie. Verder heb ik intensief contact met de provincies over het functioneren van de Bureaus Jeugdzorg en de AMK's bij het wegwerken van de wachtlijsten en het terugbrengen van de doorlooptijden. Daarover zal ik de Kamer zo uitgebreid mogelijk informeren. De inspectie is onafhankelijk en ik kan haar dus niet opdragen om dit jaar al een onderzoek te doen. Er is een onderzoek geweest en de resultaten daarvan zijn naar de Kamer gestuurd. Ik weet niet precies wanneer dat precies was. Er komt een nieuw onderzoek, maar de inspectie gaat over haar eigen jaarprogramma. Dat neemt niet weg dat ik langs de twee trajecten die ik aangaf, de Kamer zo uitgebreid mogelijk wil informeren. Ook ik zie de urgentie hiervan. Om die reden heb ik de provincies hierop ook aangesproken bij brief van 2 februari jl. Ik zal de Kamer zo adequaat en uitvoerig mogelijk informeren, waarbij ik alle genoemde aspecten zoveel mogelijk zal meenemen.

Mevrouw Dezentjé Hamming is ingegaan op de samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming en de duur van processen. Ook daarom is het van belang dat de goede ervaringen opgedaan in het kader van «Beter beschermd» – de samenwerking met de partners uit de justitiële keten – worden gedeeld. Wij zullen dat voortzetten en intensiveren.

Mevrouw Sterk heeft terecht het belang van de herhaling van het prevalentie-onderzoek in 2010 aangegeven. Wij hopen allemaal dat dit betere cijfers te zien geeft dan het zorgwekkende rapport uit 2007. Nog niet overal is een Centrum voor Jeugd en Gezin zoals voorzien, maar dan zijn er wel consultatiebureaus, jeugdgezondheidszorg en opvoedsteunpunten. Dat zijn gemeentelijke taken die wij nu juist bij elkaar willen brengen in het kader van de Centra voor Jeugd en Gezin. Er zijn niet alleen kwantitatieve doelstellingen, maar er wordt ook verantwoording afgelegd over de inhoudelijke versterking van opvoedingsondersteuning. Er moet niet worden geïnvesteerd in bakstenen, maar in opvoedingsondersteuning en jeugdgezondheidszorg. Aan het eind van de kabinetsperiode zullen de gemeenten inhoudelijk verantwoording moeten afleggen over de besteding van de extra middelen in die vier jaar. Het is van de uitkomsten van deze kwalitatieve toets afhankelijk of wij verder-

gaan met die brede doeluitkeringen die dan een plaats kan krijgen in het Gemeentefonds.

Mevrouw Sterk vroeg of de AMK's in de Centra voor Jeugd en Gezin worden opgenomen. Het antwoord daarop is een gedecideerd «nee». De voorzieningen moeten laagdrempelig zijn. De lijnen moeten wel kort zijn. Wordt de meldcode sectoroverstijgend? Wij hanteren eigenlijk de omgekeerde volgorde. Er is een landelijke modelmeldcode ontwikkeld. Je ziet nu dat de verschillende beroepsgroepen en sectoren daar hun meldcodes van afleiden. In feite wordt de sectoroverstijgende meldcode als uitgangspunt genomen. Vervolgens worden er specifieke elementen voor de sectoren en beroepsgroepen in opgenomen. Het werkt bij een tandarts natuurlijk anders dan op de afdeling spoedeisende hulp in het ziekenhuis. Men gaat uit van een sectoroverstijgend model. Wij komen hier ongetwijfeld ook over te spreken bij de behandeling van het wetsvoorstel voor de beroepsgroepen die nog niet of nog te weinig met een meldcode werken. Een of twee weken geleden hebben wij uitvoerig met elkaar gesproken over huiselijk geweld. Het is praktisch dat de Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld een verbinding leggen met het AMK als er kinderen zijn. Dan is van belang om te weten of daar al meldingen binnen zijn gekomen. Staatssecretaris Bussemaker en ik zullen hier nader op ingaan in het kader van de binnenkort te verwachten wettelijke verankering van de Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld. De relatie met de AMK's moet volstrekt helder zijn, want er mogen geen gaten vallen. Als kinderen getuige zijn van huiselijk geweld, wordt dat ook als kindermishandeling gezien. Daarom is die verbinding met het AMK noodzakelijk.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Het is goed dat de minister onderstreept dat getuige zijn van huiselijk geweld onder kindermishandeling valt. Bij mishandeling van een volwassene moet je bij een van de steunpunten huiselijk geweld zijn die op gemeentelijk niveau zijn georganiseerd. Bij de mishandeling van een kind moet je bij een AMK zijn en die zijn op provinciaal niveau georganiseerd. Levert dat geen problemen op?

Minister **Rouvoet**: De ASHG's zijn georganiseerd via de 35 centrumgemeenten. Van oudsher kenden wij al de AMK's die een wettelijke status hebben. Er is wel even gesproken over de vraag of die voorzieningen meteen geïntegreerd moesten worden. Die vraag komt terug als staatssecretaris Bussemaker met voorstellen komt om de steunpunten huiselijk geweld wettelijk te verankeren. Dan moet het helderder geregeld worden. Winst is wel dat de AMK's al een wettelijke status hebben. Daarom staan zij in een nauwe relatie tot de Raad voor de Kinderbescherming en de kinderrechter, de justitiële ketenpartners die gericht zijn op bestrijding van kindermishandeling. Er is een overlap in het domein van huiselijk geweld en kindermishandeling. Je kunt het ook niet helemaal in elkaar schuiven, want niet elk huiselijk geweld heeft een strakke organisatorische verbinding met de Raad voor de Kinderbescherming nodig. Het is goed om onderscheid te blijven maken. Signalering van kindermishandeling vraagt specifieke expertise. Ik ben het ermee eens dat er een koppeling wordt gelegd met de bestrijding van huiselijk geweld. Op regionaal niveau is er al een verbinding, want de RAAK-aanpak haakt ook aan bij de centrumgemeenten. Er zijn dus mogelijkheden om beide aspecten dicht bij elkaar te houden. Ik houd echter ook graag de AMK's dicht in de buurt van de Raad voor de Kinderbescherming. Als kindermishandeling wordt gesignaleerd, moet er zeer snel een beschermingsmaatregel worden opgelegd.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Er is geen hulpverlening gericht op kinderen vanuit de steunpunten huiselijk geweld. Er zijn wel goede programma's voor beschikbaar, maar de gemeenten financieren uitsluitend hulp aan volwassenen. Vindt de minister het ook een goed idee dat de gemeenten

wel programma's voor kinderen financieren? Uiteindelijk gaat het om die kinderen.

Minister Rouvoet: De staatssecretaris van VWS is verantwoordelijk voor de centrumgemeenten en de ASHG's. Ik weet niet meer precies wat zij tijdens het genoemde debat hierover gezegd heeft. Ik wil dat wel even nakijken voor u. Van mijn kant benadruk ik het belang van een goede verbinding tussen en terugkoppeling met de Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld. Als er kinderen zijn, moet er een directe verbinding met het AMK zijn. Bij het AMK is de hulpverlening bekend, omdat deze is ingebed in de jeugdketen en men weet daar goed de weg. Hoe beter de aansluiting is, des te meer zekerheid je hebt dat er wordt verwezen naar relevante hulpverlening. Dit komt ongetwijfeld terug in het debat over de wettelijke verankering van de advies- en steunpunten. Deels bestrijken zij dezelfde, maar deels ook verschillende problematiek. Beide steunpunten moeten wij dicht bij elkaar houden.

De heer Voordewind heeft ook gesproken over de Centra voor Jeugd en Gezin en over de AMK's. Ik ben daar in belangrijke mate al op ingegaan door de werkwijze van de AMK's te schetsen. Zij worden niet in de Centra voor Jeugd en Gezin opgenomen, maar de professionals moet wel alert zijn om meldingen bij het AMK te doen. Juist door de verbinding met de Bureaus Jeugdzorg is het lijntje naar de AMK's erg kort als uit de jgz een melding gedaan moet worden.

De heer Voordewind heeft gevraagd naar de melding bij de verwijsindex en de melding bij het AMK. Ik meen dat ik dit al in een brief uiteen heb gezet. Het is goed om beide type melding uit elkaar te houden. Wij komen hier bij de behandeling van het wetsvoorstel over de verwijsindex op terug. Een melding bij de verwijsindex wordt gedaan om na te gaan of meerdere hulpverleners met hetzelfde kind bezig zijn. Zij bevat geen inhoudelijke informatie over de aard van de vermoedens of van de gesignaleerde problemen. Als je merkt dat er meer meldingen zijn, moet je je afvragen of er ook kindermishandeling in het spel is. Op dat moment kun je niet volstaan met een verwijsindex, maar moet je in het goede overleg dat je met elkaar hebt ervoor zorgen dat er als de bliksem een melding bij het AMK wordt gedaan zodat een inhoudelijk onderzoek kan starten. Dat wordt niet op zichzelf gegenereerd door een melding in de verwijsindex.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Er kan onduidelijkheid bestaan over de rol van de CJG's en de AMK's. Het kan zijn dat een CJG probeert, een bepaald probleem zelf af te handelen voordat er een AMK-melding wordt gedaan. Dan wordt een melding in de verwijsindex gedaan. Het kan echter dat zij halverwege bedenken dat het AMK alsnog ingeschakeld moet worden. Dan staat die melding wel in de verwijsindex. Er is een terugkoppeling van het AMK nodig om die melding uit de verwijsindex te halen.

Minister Rouvoet: Er blijft een misverstand bestaan over de verwijsindex. Het gaat er niet om dat er informatie in de verwijsindex komt die er weer moet worden uitgehaald. Als een medewerker van de jgz aanleiding ziet voor een melding in de verwijsindex en er komt geen terugkoppeling, dan valt er niets te verwijderen. De melding in de verwijsindex bevat geen inhoudelijke informatie. Als er geen terugkoppeling, geen match volgt, hoeft er naderhand niets verwijderd te worden.

Het is iets anders als een AMK na een melding een onderzoek start. Dat kan tot drie uitkomsten leiden. Er kan worden volstaan met een consult van de betrokkene. Er kan een advies aan de melder worden gegeven, maar er kan ook een nader onderzoek worden gestart omdat er echt iets aan de hand is. De melding in de verwijsindex hoeft niet verwijderd te worden als het onderzoek van het AMK – gelukkig – niets ernstigs heeft opgeleverd. De melding bevat alleen de mededeling dat een medewerker

van de jgz een bepaald kind heeft aangemeld. Niemand kan daar een verband met kindermishandeling uit afleiden.

De **voorzitter**: Dit debat wordt binnenkort plenair gevoerd bij de behandeling van het wetsvoorstel. Heeft u tegen die achtergrond nog behoefte aan een tweede interruptie, mijnheer Voordewind?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ik weet heel goed wat er in de verwijsindex staat. Wij krijgen dat wetsvoorstel namelijk ook. Het gaat mij er echter om dat op het moment dat het CJG in eerste instantie iets signaleert en daarmee volgens de minister in de hulpverleningssfeer geraakt, men dat vermeldt in de verwijsindex.

Minister **Rouvoet**: Dat kan, maar hoeft niet.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Dat zou wel verstandig zijn, want als tegelijkertijd een andere instantie met hetzelfde kind bezig is, wordt dat zichtbaar omdat de vlaggetjes dan omhoog gaan. Op dat moment zijn zij met het kind bezig. Als zij de zaak zouden overdragen aan het AMK, omdat het te serieus wordt, zouden zij hun vlaggetje eigenlijk weer naar beneden moeten doen. Dan zijn zij namelijk klaar met hun behandeling.

Minister **Rouvoet**: Ik denk dat het goed is om dit punt mee te nemen bij de behandeling van de verwijsindex. Het voert namelijk te ver om daar nu op in te gaan. Ik wil nog wel een inhoudelijke opmerking maken over de werkwijze van het CJG. Waar jeugdgezondheidszorg en opvoedondersteuning eronder vallen, betreft dit het preventieve domein. Op het moment dat een van de werkers in het CJG een vermoeden heeft dat er sprake is van kindermishandeling, gaat hij daar niet eerst zelf mee aan de slag, want dan is dat het stadium van preventie al voorbij. Hij of zij zorgt ervoor dat het bij het AMK terechtkomt. De situatie die u schetst zal zich dan ook niet voordoen. Het CJG zal niet zeggen: laten wij eens kijken hoever wij komen met deze zaak van kindermishandeling. Men meldt die bij het AMK, want daar zitten de mensen met expertise. Overigens put ik hoop uit uw opmerking, voorzitter, dat wij het hier binnenkort over zullen hebben. Het zou mooi zijn als wij dit op korte termijn plenair kunnen behandelen.

De **voorzitter**: Aan deze voorzitter ligt het absoluut niet.

Minister **Rouvoet**: Juist omdat u het zegt, put ik daar ook hoop uit. Ook de heer Voordewind heeft gezegd dat het melden door professionals moet worden bevorderd. Ik wijs nog eens op de meldcode en de inspanningen die op dat terrein verricht zijn. Anonieme melding door de huisarts is mogelijk. De gegevens van de huisarts zijn dan wel bij het AMK bekend, maar worden niet bij anderen bekend. Er zijn dus mogelijkheden om anoniem te melden, ook door de huisarts.

Verder heeft heer Voordewind gesproken over risicosituaties. Ik verwijs nog eens naar wat ik heb gezegd over de risicofactoren. Ik blijf benadrukken dat wij niet moeten spreken over risicogroepen, want dan gaan wij een factor die relevant kan zijn, vertalen in een groep van mensen die dat kenmerk vertonen. Dat zou ik riskant vinden. Het gaat namelijk wel degelijk om risicofactoren.

De opvolging van meldingen is voortdurend een aandachtspunt. Zeker in een periode waarin er nog wachtlijsten zijn, is de verleiding groot om meldingen te laten liggen, omdat men niet zeker weet of er opvolgend zorgaanbod is. Dat mag echter niet gebeuren. Ik realiseer mij dat het voor een bestuurder makkelijker gezegd is dan wanneer je, zeker als ouders of melders, daarmee te maken krijgt. Dat is juist een van de punten die in de gesprekken met de provincies onder de aandacht worden gebracht.

Wachlijsten mogen nooit een excuus zijn. Wij willen die wachlijsten kwijt, zeker bij de AMK's. Nogmaals, ik ben daar positief over, gezien de huidige ontwikkelingen en de ruimte die is voorzien in financiële zin om de groei op te vangen.

Er is gezegd dat er onvoldoende kennis is bij de huisartsen. Ik heb gewezen op de landelijke eerstelijnsamenwerkingsafspraken, die een belangrijke impuls geven. Ik heb een paar weken geleden een gesprek gehad met het Nederlandse huisartsengenootschap en de Landelijke Huisartsenvereniging. Ik ben verheugd dat men ook in eigen kring signaleert dat bijvoorbeeld de huisartsen op dit moment nog te weinig aangehaakt zijn aan de RAAK-aanpak en dat wil men dat verbeteren. Verder ben ik verheugd als ik zie dat de huisartsen het van hun kant actief oppakken en wat vanuit de jeugdgezondheidszorg wordt gedaan om die twee domeinen bij elkaar te brengen, met handreikingen over en weer en goede samenwerkingsafspraken. De LESA, de landelijke eerstelijnsamenwerkingsafspraken, passen in dat plaatje.

Mevrouw Agema heeft een aantal opmerkingen gemaakt over de dingen die uitgerold zijn en vraagt zich af hoe het zit met de outcome. Ik heb daar in het begin al iets over gezegd. Je ziet al wel een deel van de resultaten. Het hoger aantal meldingen moet uiteindelijk resulteren in een afname van de echt inhoudelijke problematiek. Daar zijn al die inspanningen van de professionals ook op gericht.

Ik heb al iets gezegd over de fixatie op het systeem. Ik heb aangegeven dat er wel degelijk scherp naar de kwaliteit wordt gekeken. De RAAK-aanpak, de professionalisering en de deskundigheidsbevordering betreffen niet de systemen, maar de inhoud, de professionaliteit en de kwaliteit van de hulpverlening. Dat is cruciaal en wordt ook door de betreffende instanties en professionals als zodanig zo beschouwd. De discussie over minimumstraffen hoeven wij niet opnieuw te voeren. Ik ken het standpunt van de fractie van de PVV bij verschillende onderwerpen over de wenselijkheid van minimumstraffen. De minister van Justitie heeft vele malen van de kant van de regering aangegeven waarom wij minimumstraffen in algemene zin niet wenselijk vinden. Ik neem er kennis van dat er een initiatiefwetsvoorstel op dit punt onderweg is. Het kabinet zal dat debat met de heer De Roon dan zeker voeren. Dat zal namelijk in bredere zin gelden en niet alleen voor het onderwerp kindermishandeling.

Ten slotte de vraag van mevrouw Agema over dierenmishandeling en de animal cops waar haar fractie kennelijk eerder – ik vermoed in een debat met de minister van Landbouw – 20 mln. voor heeft willen vrijmaken. Daar is van de kant van de regering op gereageerd. Dit kwam een paar weken geleden bij het overleg met de Kamer rondom huiselijk geweld in brede zin aan de orde. Het kan wel degelijk een relevante factor zijn. Als wij mensen oproepen om elk signaal dat hen alert maakt op de mogelijkheid van kindermishandeling serieus te nemen en daar ook in te investeren, dan kan ook het signaleren van dierenmishandeling een belangrijk aspect zijn. Het kan zijn dat daardoor scherper wordt gekeken naar wat er in dat gezin, in die situatie nog meer gebeurt. Dat kan voor een leerkracht, een huisarts of anderen relevant zijn. In die zin dus bijval voor dat inhoudelijke punt. Voor de discussie over de animal cops, de dierenagenten, en de benodigde middelen verwijs ik naar de reactie die daarop is gegeven door de desbetreffende collega.

Mevrouw **Agema** (PVV): U kunt wel naar een reactie van een collega verwijzen, maar ik wil ook graag een reactie van u horen. Het gaat er namelijk om dat er een aangetoond verband is tussen dierenmishandeling en kindermishandeling. Hoe mooi zou het zijn als wij met een investering van 20 mln. voor landelijk 250 animal cops én dierenmishandeling én kindermishandeling kunnen bestrijden. Ik wil graag van u horen of u dat

samen met uw collega, de minister van Landbouw wil onderzoeken en het liefst ook wil uitvoeren.

Minister Rouvoet: Een reactie van één minister is een reactie van alle ministers. U hoeft dus niet alle ministers apart om een reactie te vragen. U hebt een reactie van de regering gekregen. Ik heb van mijn kant daaraan toegevoegd dat het voorkomen van dierenmishandeling een relevant element kan zijn bij de beoordeling van risico's voor kindermishandeling. Wij stoppen vele miljoenen al vanuit mijn begroting in de aanpak van kindermishandeling. Dit is een van de topprioriteiten. Er wordt geweldig veel geïnvesteerd in de AMK's, professionalisering en de RAAK-aanpak om het goed en nog beter te gaan doen. Voor de bestrijding van dierenmishandeling verwijs ik u echt naar de reactie die eerder is gegeven door de regering, bij monde van de minister van Landbouw. Dat neemt niet weg dat ik de verbinding met een mogelijke signalering van kindermishandeling of huiselijk geweld graag wil onderstrepen. Dat is twee weken geleden door staatssecretaris Bussemaker ook gedaan.

Ik heb nog een clustertje onderwerpen en dat betreft beroepsgeheim, meldrecht en privacy. De heer Voordewind en anderen hebben gevraagd hoe het meldrecht van artikel 53 van de Wet op de Jeugdzorg zich verhoudt tot het beroepsgeheim en de aansprakelijkheid van artsen. In artikel 53, lid 3, van de Wet op de Jeugdzorg is vastgelegd dat degene die op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van zijn ambt of beroep tot geheimhouding verplicht is, toch inlichtingen aan het AMK kan verstrekken zonder toestemming van degene die het betreft, indien dat noodzakelijk wordt geacht om een situatie van kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden van kindermishandeling te onderzoeken. Waarom citeer ik dit artikel zo expliciet? Ik heb dat van meet af aan gedaan, zodra duidelijk werd dat artsen nog te vaak en ten onrechte dachten dat zij vanwege het beroepsgeheim kindermishandeling niet zouden mogen melden. Ik was heel blij dat al heel vroeg nadat ik aangetreden was, de privacywaakhond van ons land, het College Bescherming Persoonsgegevens in de persoon van de voorzitter de heer Kohnstamm, naar buiten is getreden, mij een advies heeft aangeboden en heeft aangegeven dat er mogelijkheden zijn om bij kindermishandeling dat beroepsgeheim te doorbreken, maar dat dat te weinig bekend is. Ik benadruk daarom nu voortdurend dat het mogelijk is om kindermishandeling te melden. Als het erom gaat, kindermishandeling te beëindigen of als er een reden is om te onderzoeken of daar sprake van is, heeft men het volste recht om dat te doen. Dat is dan niet in strijd met het beroepsgeheim. Daarom geven wij ook voorlichting, via de site, de privacyhelpdesk. Wij willen via de informatievoorziening via internet bij de beroepsgroepen dit punt voortdurend benadrukken. Dat heeft dus te maken met het meldrecht, dat niet voor niets in de Wet op de Jeugdzorg opgenomen. Dat meldrecht vrijwaart ook de arts van aansprakelijkheid van de gevolgen van het doorbreken van het beroepsgeheim, mits hij dat beroepsgeheim op zorgvuldige wijze heeft doorbroken.

Er is ook nog gevraagd naar een uitspraak van het tuchtcollege. Ik heb de Kamer daarover op 18 maart een brief gestuurd. Ik heb daarin aangegeven dat het mij niet past om een inhoudelijk oordeel te geven over de uitspraak van het tuchtcollege. Tegelijkertijd heb ik gemeend erop te moeten wijzen dat het Centraal tuchtcollege direct na de uitspraak in december de publiciteit heeft gezocht en artsen heeft opgeroepen om vermoedens van kindermishandeling te blijven melden, ondanks het feit dat een kinderarts een berisping heeft gekregen. Ik zal niet inhoudelijk ingaan op de specifieke omstandigheden van die zaak en op wat daar aan de orde was. Dit heeft het Centraal tuchtcollege er echter niet van weerhouden om, misschien wel juist gelet op die specifieke omstandigheden, te zeggen: blijf wel melden. Men kent uiteraard de bepaling die ik zojuist voorlas. Het is en blijft van belang dat artsen weten hoe zij moeten

omgaan met vermoedens van kindermishandeling. Ik heb niet voor niets benadrukt dat die uitspraak van het tuchtcollege daar geen afbreuk aan zou moeten doen. Ik voelde mij gesteund door die publicitaire actie van het Centraal tuchtcollege. Ik vrees dat ik het hierbij moet laten. Ik heb echter aangegeven dat het van belang is dat artsen wel blijven melden. Mevrouw Langkamp heeft gevraagd naar het punt van de WGBO, de Wet op de Geneeskundige behandelingsovereenkomst, Burgerlijk Wetboek, artikel 7. Daarin staat inderdaad dat in principe toestemming van beide ouders is vereist voor de behandeling van een kind. Als het kind onder de twaalf jaar is, beslissen alleen de ouders die het ouderlijk gezag uitoefenen. De wet biedt echter de mogelijkheid om geen toestemming aan de ouders te vragen als dat een goede zorgverlening in de weg staat. Dat is de uitzondering op die bepaling in de WGBO. Voor kinderen tussen de twaalf en zestien is er de mogelijkheid om een medische behandeling te ontvangen zonder toestemming van de ouders, als de behandeling kennelijk nodig is om ernstig nadeel te voorkomen. Kinderen van zestien en zeventien beslissen zelf over hun behandeling als zij wilsbekwaam worden geacht. Kortom, de wet biedt mogelijkheden om te voorkomen dat kinderen na kindermishandeling – dat was het inhoudelijke punt dat mevrouw Langkamp terecht maakte – onnodig lang op behandeling moeten wachten of daarvan verstoken blijven, omdat de toestemming van beide ouders niet afkomt. Vandaar die uitzondering in de WGBO-bepalingen. Het kan zijn dat onder betrokken professionals een grotere bekendheid vereist is van de ruimte die de wet biedt. Ik wil graag bezien hoe wij dat in de loop van het traject mee kunnen nemen. Het lijkt mij van belang dat mensen hiervan beter bewust zijn dat nu het geval is.

De **voorzitter**: Er is gelegenheid voor een korte tweede termijn.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. Dank voor de antwoorden. Ik wil nog even terugkomen op het punt van oudermelding door Haaglanden-ziekenhuizen. Mij schiet nu te binnen: zou het niet een idee zijn om daar in de landelijke publiekscampagne aandacht aan te besteden? Ik werp maar even een balletje op.

Dan het punt waar de minister mee eindigde: de toestemming van beide ouders voor behandeling van hun kind. Er is een uitzonderingsmogelijkheid, maar in de praktijk is er wel iemand veroordeeld door het tuchtcollege, omdat zij geen toestemming had van beide ouders. Klopt dat dan niet? Hoe oordeelt de minister daarover? Het is toch gek dat die mogelijkheid er blijkbaar is, maar in de praktijk niet als dusdanig ervaren wordt.

Ik heb de minister niet gehoord over het aantal behandelmogelijkheden. Ik wil hem vragen daar in tweede termijn toch nog even op in te gaan.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. Het verhaal van het tuchtrecht houdt mij toch wel erg bezig. Ik snap wel dat het Centraal tuchtcollege die brief heeft gestuurd, maar ik heb toch het vermoeden dat het een rem zal zijn voor artsen en dat deze maar het zekere voor het onzekere zullen nemen. Volgens mij pleit dit alleen maar voor de meldplicht, waar ik zo op gesteld ben. Als dat wettelijk wordt verankerd, hebben de artsen de wettelijke plicht om te melden. Je kunt dan in de wet regelen of daar uitzonderingen op zullen zijn. Het allerbelangrijkste is dat wij die gevallen naar boven krijgen. Daarna kunnen ze worden behandeld. Ik wil dan ook weten waarom de minister op dit punt zo ontzettend terughoudend is. De eerste stap is gezet. Ik roep hem op om nu een tweede stap te zetten.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Voorzitter. Ik heb twee punten. Ik wil aansluiten bij hetgeen is gezegd over het tuchtrecht. Ik heb het geval genoemd van een psycholoog. Er is dus naast de kinderarts, nog iemand geweest die door

de tuchtraad terecht is geweest, nadat zij een melding had gedaan. Ik wil het advies van de commissie-Opstelten aan de minister voorleggen. Ik krijg daar graag een reactie op. Die commissie adviseert de minister om samen met VWS en Justitie te bezien of het verschoningsrecht en het beroepsgeheim in praktijk aansluiten bij het tuchtrecht. Als professionals elke keer als zij zich in het geval van een kindermishandeling beroepen op het verschoningsrecht, toch voor de tuchtcommissie dienen te verschijnen, zou dat tot gevolg kunnen hebben dat er minder gemeld wordt. Dit is een specifieke aanbeveling aan de minister. Verder begrijp ik niet goed hoe het zit met de groeirimte bij het AMK. In de brief staat dat er een groeirimte is geraamd van 22%. Ik ga ervan uit dat dat betekent dat als er 22% meer aanvragen komen, die allemaal kunnen worden behandeld en dat er geen wachtlijsten zijn. Maar op dit moment zijn er al wachtlijsten. Waar zit dan die 22% groeirimte in?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Er blijft nog wat onhelderheid hangen over de verhouding tussen CJG en AMK, maar die zullen wij bespreken bij de verwijfsindex.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de minister voor de antwoorden. Ik kan mij aansluiten bij de vorige spreker. Ik denk dat een aantal van de discussies nog terug zullen komen, bijvoorbeeld bij de behandeling van de VIR. Wij zullen ons inspannen om die voor de zomer te kunnen houden. Wij krijgen verder nog de wettelijke verankering van de verplichte meldcodes. Dat is een ander moment om op een aantal zaken verder door te gaan. Ook op dit voortgangsdebat zal een voortgangsdebat volgen.

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. Wanneer er in ons land elke week een kind overlijdt als gevolg van kindermishandeling en jaarlijks meer dan 100 000 kinderen daarmee te maken krijgen, is het natuurlijk ons aller doel om dat aantal enorm naar beneden te brengen. Ik merk in de beantwoording van de minister toch weer die grote fixatie op het systeem. Ook als ik vraag naar de kwaliteit in brede zin, antwoordt de minister dat hij op microniveau, op organisatieniveau wel degelijk onderzoek doet naar kwaliteit. Het gaat mij echter om de brede context van de kwaliteit. Mevrouw Dezentjé Hamming vroeg twee weken geleden al aan de minister waar wij terecht kunnen met al die e-mails die wij krijgen over al die casussen waarin het misgaat. Waar kunnen wij daarmee terecht? Ik had afgelopen maand nog een jurist op bezoek. Deze kwam met foto's van een jongetje die op wiens lichaam peuken waren uitgedrukt. Het was echt verschrikkelijk. Die jurist kwam bij mij en zei: ik ben ten einde raad, want dit jongetje is niet in behandeling, aangezien de hulpverleners liever hulp verlenen aan de daders. Diezelfde jurist had ook een casus van andere kinderen die onder toezicht waren gesteld, uit huis waren geplaatst, en waarvan achteraf, na anderhalf jaar, bleek dat de aangiftes van de ex-echtgenoot vals waren. Die kwaliteit van hulpverlening, hoe komt die tot stand? Hoe werkt ons systeem? Hoe kan dit? Wij willen met zijn allen dat het minder wordt en dus willen wij dat er veel meer kinderen in behandeling worden genomen, maar dan is het wel van belang dat de juiste keuzes, de juiste afwegingen worden gemaakt. Ik zou zo graag zien dat wij dat in kaart brengen en dat wij onderzoek doen naar die brede context van de kwaliteit.

Minister **Rouvoet**: Voorzitter. Over het protocol van de Haagse ziekenhuizen heb ik al het een en ander gezegd. Mevrouw Langkamp vraagt nog spontaan of dit niet in de publiekscampagne zou moeten worden opgenomen. Dat lijkt mij niet de goede route, want deze richt zich niet op de werkwijze binnen de SEH-afdelingen van ziekenhuizen, maar op het brede gevoel bij de omstanders, burens, opa en oma, om alert te zijn op signalen.

Het protocol van de Haagse ziekenhuizen richt zich specifiek op de ziekenhuizen. Wij willen bevorderen om dat nog actiever op te laten, maar de publiekscampagne, die al loopt, is daarvoor niet de aangewezen weg. Wij zijn het eens over het belang van de aanpak oudermeldingen.

Mevrouw Langkamp en mevrouw Dezentjé Hamming stelden nogmaals vragen over wat mevrouw Langkamp noemde de veroordeling door het tuchtcollege. Het betreft het specifieke karakter van tuchtrechtspraak binnen beroepsgroepen. De overheid, de minister, de politiek moet zeer terughoudend zijn met het reageren op rechtspraak. Dat geldt ook het tuchtrecht. Ik wil niet terechtkomen in de beoordeling van een individuele casus die aanleiding was voor deze uitspraak. Ik zou daar dan helemaal in moeten duiken en na moeten gaan of dat een foute uitspraak is geweest. Het past mij niet om een oordeel te geven over de uitspraak. Ik voel mij gesterkt door het Centraal tuchtcollege, want ook in zijn beleving doet de uitspraak niet af aan het belang dat artsen het vermoeden van kindermishandeling blijven melden. Dat zegt ook op zichzelf iets over hoe je moet aankijken tegen de uitspraak. Verder kan en wil ik niet op de zaak zelf ingaan. Ik ben blij dat wij met het Centraal tuchtcollege het belang van het blijven melden door artsen hebben onderstreept. Ik zal dat blijven doen.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ik sprak niet zozeer over tuchtrecht in relatie tot melden, maar vooral in relatie tot behandelen.

Minister **Rouvoet**: De uitspraak ging wel over het feit dat er een melding was gedaan en op welke wijze daarmee is omgegaan.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Het gaat mij erom dat mevrouw Francien Lamers van het Jeugd- en Traumacentrum Haarlem is veroordeeld door het tuchtcollege omdat zij een kind zonder toestemming van beide ouders in behandeling heeft genomen. U zegt dat dit op basis van de wet mogelijk is, maar in de praktijk weet niemand dat en blijkbaar ook het tuchtcollege niet.

Minister **Rouvoet**: Ik laat mij niet verleiden tot het ingaan op individuele omstandigheden, waaraan mevrouw Langkamp refereert. Ook omdat sprake was van een behandeling, die mede aanleiding was voor de uitspraak, past het mij niet om daar een inhoudelijk oordeel over te geven. Wij kunnen er samen hoop uit putten dat ondanks de uitspraak van het tuchtcollege, tegelijkertijd werd gesteld dat deze uitspraak onverlet laat het belang dat artsen blijven melden als sprake is van een vermoeden van kindermishandeling. Relevant is nog om te bedenken dat de uitspraak van het tuchtcollege plaatsvond op basis van de oude meldcode van de KNMG. Het is niet onbelangrijk dat de KNMG daarna een nieuwe meldcode hanteert waarin dat principe is omgedraaid. Het is dus goed om in het achterhoofd te houden dat er een nieuwe meldcode van de KNMG van kracht is geworden waarvan het uitgangspunt is: melden, tenzij. Er is gevraagd welke behandelmogelijkheden er zijn met name in de sfeer van de gespecialiseerde traumazorg. Veel kinderen die slachtoffer zijn van kindermishandeling hebben behoefte aan die gespecialiseerde traumazorg. Het uitblijven van die zorg geeft een verhoogd risico op complexe traumagerelateerde psychiatrische stoornissen, ook op latere leeftijd. Terecht signaleert mevrouw Langkamp het belang ervan. Een goed voorbeeld van zorgaanbod op dat terrein is het Landelijk Centrum voor Vroegkinderlijke chronische Traumatisering (LCVT) dat is opgericht in 2007. Het wordt op dit moment gevormd door elf Top Referente Trauma Centra. Daarvan richten er zich zes specifiek op kinderen en jeugdigen. In die traumacentra worden patiënten, volwassenen en kinderen, behandeld die lijden onder de schadelijke psychologische, biologische, maar ook sociale gevolgen van mishandeling, emotioneel, fysiek, seksueel, en vaak een combinatie er, emotionele verwaarlozen, het

verkeren in oorlogsomstandigheden, het ondergaan van pijnlijke medische behandelingen enzovoorts tijdens de kinderjaren. Het LCTV wordt ondersteund door cliëntenorganisaties, ziektekostenverzekeraars en de IGZ. Er wordt voorzien in voldoende zorgaanbod ook voor deze slachtoffers. Wij hebben niet voor niets een viertal stadia in de aanpak van kindermishandeling, waarbij het geven van zorg een van de belangrijke speerpunten is. Het zorgaanbod voor de kinderen die slachtoffer daarvan zijn staat bij de stuurgroep hoog op de agenda, naast alertheid, vroeg signaleren, oppakken en uiteindelijk de focus op de dader.

Mevrouw Dezentjé Hamming heeft in het kader van het tuchtrecht nogmaals gepleit voor de meldplicht. Deze discussie hebben wij vele malen gevoerd. Los van onze bezwaren, die genoegzaam bekend zijn bij de Kamer, tegen een meldplicht, die ook door de Kamer zelf meerdere malen is afgewezen, want moties ter zake zijn verworpen, hebben wij ingezet op de verplichte meldcode. Voor dit vraagstuk zal een meldplicht het probleem als zodanig niet oplossen. Het meldrecht doorbreekt al, op basis van artikel 53 van de Wet op de jeugdzorg, het beroepsgeheim. Een meldplicht lost dat probleem niet op. Bij het meldrecht mag men het beroepsgeheim terzijde schuiven.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Hier worden wij het zeker nog niet over eens. Ik heb in mijn inbreng in het kader van het tuchtrecht ook artikel 225 genoemd waarin wordt gesteld dat hulpverleners een patiënt of cliënt niet in hulpeloze toestand mogen achterlaten. Ook dat kan een grond bieden in het kader van kindermishandeling. De minister noemt dat niet. Mijn vraag betreft dus niet alleen de wijze waarop dit afdoende onder de aandacht van de beroepsgroep wordt gebracht.

Minister **Rouvoet**: Dat punt heb ik opgepakt. Het kan zijn dat die mogelijkheden niet genoegzaam bekend zijn. Ik wil dat oppakken en nagaan op welke wijze wij dit in de verschillende trajecten, ook bij de professionalisering en de regioaanpak, een plek kunnen geven. Ik zal u daarover zeker informeren. Ik heb de precieze tekst niet bij de hand, maar ik ben bereid om daar zo nodig schriftelijk op terug te komen. Het artikel dat u aanhaalt «het niet in hulpeloze toestand achterlaten» heeft alleen betrekking op de situatie waarin een plicht tot optreden is. Precies bij kindermishandeling ligt dit moeilijk, omdat vaak sprake is van vermoedens. Dan is er dus nog geen plicht tot optreden. Die bepaling als zodanig biedt niet altijd soelaas voor de situatie waar u op doelt.

Voorzitter. Mevrouw Sterk heeft ook gevraagd naar het tuchtrecht in relatie tot het verschoningsrecht en het beroepsgeheim en de opmerkingen die de stuurgroep daar terecht over maakt. Hier raken de twee stuurgroepen elkaar. Een van de aandachtspunten van de stuurgroep-Kalsbeek, die is opgekomen uit de beroepsgroepen zelf, is het tuchtrecht en alles wat ermee samenhangt. Dat is best ingewikkeld. Men heeft daar ook wel enige tijd voor nodig. Ik heb een aantal keren bij de stuurgroep neergelegd dat men er bovenop moet zitten en dat men moet proberen, dat zoveel mogelijk naar voren te halen. Dat is ook gebeurd door begin vorig jaar al te starten met wat «droogzwemmen», wat inhoudt dat men begint met een aantal cases zonder dat er een formele bevoegdheid is, om na te gaan hoe het kan werken. Men is daar dus mee van start gegaan. Bij verdere voorstellen van de beroepsgroepen over het tuchtrecht verwacht ik dat wordt ingegaan op de relatie met het verschoningsrecht en het beroepsgeheim. Wij komen erover te spreken als de voorstellen ons zullen bereiken in het kader van het actieplan. Ik kan de agenda van de stuurgroep niet overzien. Ik dacht de Kamer eerder een planning te hebben overlegd bij de ontvangst van het actieplan. Ik weet niet of er een termijn in is gesteld. Ik wil daar nog wel even naar kijken.

De groeirimte. Zoals mevrouw Sterk zei, zijn wij net als bij de wachtlijsten jeugdzorg ook voor de AMK's nagegaan hoeveel mensen er nu al

op de wachtlijst staan bij de verschillende AMK's en hoeveel groei er wordt verwacht, mede gelet op het ingezette beleid voor meer meldingen. Er is een groei geraamd van 22%. Daarop is het budget afgestemd, ook voor de AMK's, zodat zowel de wachtlijsten per 1 januari 2008 kunnen worden opgelost, als de toen en de nu verwachte groei. Bij elkaar moet dat toereikend zijn om de wachtlijsten eind dit jaar ook bij de AMK's op te lossen en de groei op te vangen.

De heren Voordewind en Dijsselbloem hebben in tweede termijn geen concrete vragen meer gesteld. Ik onderstreep hun wens om de verwijs-index spoedig te behandelen, omdat het veld daar erg graag mee aan de slag wil, voor zover dat al niet in de proeftuin gebeurt.

Mevrouw Agema heeft de conclusie die zij in eerste termijn heeft getrokken over de fixatie op systemen nog eens herhaald. Ik herken dat niet. In verdere opmerkingen suggereerde zij vrij algemeen dat hulpverleners liever daders dan slachtoffers helpen ...

Mevrouw **Agema** (PVV): Ik teken hier bezwaar tegen aan. Ik bracht een specifieke casus naar voren. Ik sprak niet in het algemeen.

Minister **Rouvoet**: Als ik u verkeerd verstaan heb, dan doet mij dat alleen maar deugd. Ik dacht dat de boodschap van de jurist die u van de week gesproken had, was dat zijn ervaring was – in dit geval een concreet, afgrijselijk voorbeeld – dat het er iets mee te maken heeft dat hulpverleners soms liever daders dan slachtoffers zouden helpen. Ik kan niet over dat individuele geval spreken. Ik herken het in ieder geval niet in de werkwijze van de AMK's, integendeel. Zij zijn puur gericht op het signaleren en vervolgens het doen van onderzoek en zorgen dat hulp beschikbaar komt. Mevrouw Agema vroeg ook in algemene zin waar Kamerleden heen moeten met de vele e-mails. De provincies zijn verantwoordelijk voor de AMK's. Er zijn klachtenprocedures. In reactie op een vraag van mevrouw Sterk wijs ik erop dat de inspectie toeziet op de kwaliteit van verantwoordelijke zorg. Als er klachten zijn over individuele situaties, zijn de provincies aan de bak om na te gaan of het bij onder hun verantwoordelijkheid ressorterende Bureaus Jeugdzorg, inclusief de AMK's, naar behoren loopt, mocht er sprake zijn van structurele verschijnselen. Die route zou dan bewandeld moeten worden door de ontvangers van klachten.

Mevrouw **Agema** (PVV): Bij al die vreselijke voorbeelden die wij krijgen, moeten wij uitzoeken uit welke provincie een melding komt, welke fracties er zijn en dan moeten wij dat doorsturen? De vraag van mevrouw Dezentjé Hamming was heel concreet en praktisch. Wij krijgen veel voorbeelden van heel schrijnende gevallen. Wij willen graag weten waar wij die hier neer kunnen leggen.

Minister **Rouvoet**: Zowel uit mijn bestaan als Kamerlid vroeger als nu als minister ken ik het verschijnsel dat mensen zich soms ten einde raad wenden tot volksvertegenwoordigers of bestuurders. Zij geven aan wat zij hebben meegemaakt en vragen wat zij ermee moeten doen; het werkt niet goed daar. Samenhangend met mijn opmerking in algemene zin over governance, hoort daarbij dat je nagaat wie verantwoordelijk is voor in dit geval het functioneren van bijvoorbeeld het AMK. Daartoe moet men zich wenden. Ik krijg ook vaak klachten waarbij men vraagt hoe dat nu zit. De minister, een Kamerlid kan dat niet zelf oplossen. Er is wel ruimte ook voor Kamerleden om melding te doen van een signalering van een misstand bij de inspectie, zodat zij verantwoordelijkheid kan nemen. Dat is aan de inspectie om te beoordelen. Daarnaast is doorverwijzen naar de bestuurlijk verantwoordelijke een route als sprake is van disfunctioneren van een Bureau Jeugdzorg of van een AMK. Die suggestie doe ik u aan de hand.

De **voorzitter**: Er zal te zijner tijd ongetwijfeld weer een voortgangsrapportage aan de orde zijn. Ik heb één toezegging genoteerd. Ik ga na of dat een onderdeel daarvan kan zijn. De toezegging is dat verondersteld wordt dat terughoudend wordt omgegaan met de meld- of behandel-mogelijkheid in verband met de al dan niet terecht vermeende tuchtrecht-bepalingen. Dit geldt voor verschillende hulpverleners. Ik formuleer het wat ingewikkeld. De minister heeft gezegd dat hij daar nieuw licht over zal laten schijnen. Wanneer zal dat gebeuren?

Minister **Rouvoet**: Ik heb gezegd dat ik wil bezien in hoeverre wij in de sfeer van voorlichting aan de beroepsgroepen die hiermee te maken hebben, de bestaande trajecten kunnen benutten om dit specifieke punt nog eens onder hun aandacht te brengen, zoals wij eerder het punt van doorbreking van het beroepsgeheim onder de aandacht hebben gebracht.

De **voorzitter**: U doet niets richting Kamer, maar wil in de uitvoering van het beleid daaraan aandacht besteden.

Minister **Rouvoet**: Ik begrijp dat dit een teleurstellende mededeling kan zijn, maar het gaat erom dat het in de praktijk goed gaat lopen.

De **voorzitter**: Wij zijn mans en vrouws genoeg om te merken wat daarvan terecht komt.

Minister **Rouvoet**: Voor het verslag deel ik nog mee dat wij gesproken hebben over artikel 225 Wetboek van Strafrecht. Ik zag zojuist dat het artikel 255 is, om heilloze misverstanden te voorkomen.

De **voorzitter**: Dit komt in het verslag.